

Ochiul Flotei

▲ 15 august 2006, Constanța, Ziua Marinei Române.

Ceremonialul depunerii ancorelor de flori în mare, de la bordul vedetelor de scafandri.

Foto: Eugen MIHAI, Trustul de Presă al Armatei

▲ 15 august 2006, Constanța, Ziua Marinei Române.

Zeul Neptun, înconjurat de nimfe, dă semnalul de începere a festivităților organizate cu prilejul Zilei Marinei Române.

Foto: Robert STOIAN

► 15 august 2006, Tulcea, Ziua Marinei Române.

Formația de vedete fluviale trecând prin fața tribunei oficiale la activitățile organizate de Ziua Marinei Române la Tulcea.

Foto: Olivia BUCIOACĂ

◀ 14 august 2007, Constanța.

Repetiția generală a ceremonialului care se va desfășura de Ziua Marinei Române, s-a încheiat cu defilarea gărzii de onoare.

Foto: Codruț BURDUJAN

► 15 august 2006, Constanța, Ziua Marinei Române.

Aspect din timpul secvenței de respingere a atacului unui grup terorist, desfășurat de scafandrii de luptă, în cadrul activităților organizate de Ziua Marinei Române.

Foto: Mihai EGOROV

▲ **15 august 2006, Constanța, Ziua Marinei Române.**

Elicopterul IAR 330 Puma MEDEVAC, survolează dispozitivul, pentru extragerea „răniților” din apă.

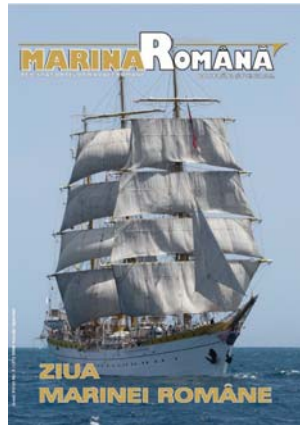
Foto: Eugen MIHAI, Trustul de Presă al Armatei

▼ **15 august 2006, Brăila, Ziua Marinei Române.**

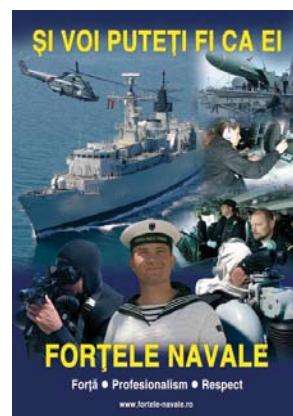
Aspect din timpul pregătirii pentru botezul marinăresc desfășurat la bordul *CP Dâmbovița*, lângă faleză municipiului Brăila.

Foto: Mihai EGOROV

Coperta 1: Nava Școală Mircea
în timpul paradei marilor veliere
de la Alicante 2007.
(Foto: Herbert Böhm)

Coperta 4: Promovarea carierei
în Forțele Navale.
(Foto: Direcția Relații Publice
a Ministerului Apărării)

SUMAR

EDITORIAL 5

ZIUA MARINEI ROMÂNE Mesajul Ministrului Apărării 6

Mesajul Șefului Statului Major General 7

Mesajul Șefului Statului Major al Forțelor Terestre 8

Mesajul Șefului Statului Major al Forțelor Aeriene 9

FORȚELE NAVALE ROMÂNE 2008 10

ZIUA MARINEI, SĂRBĂTOAREA TUTUROR ROMÂNILOR 24

Contraamiral de flotilă
Dorin DĂNILĂ
Șeful Statului Major
al Forțelor Navale

ZIUA MARINEI ROMÂNE O sărbătoare de suflet

Ziua Sfintei Fecioare Maria, patroana și ocrotitoarea temerarilor întinderilor albastre, este una din cele mai importante și respectate sărbători creștine pentru poporul român. Ea a fost aleasă, încă din anul 1902, ca zi aniversară a Marinei Române în semn de respect și prețuire pentru această categorie de forțe. An de an, sărbătorirea acestei zile s-a îmbogățit în conținut și culoare, a căpătat noi valențe și dimensiuni iar astăzi, prin semnificația și încărcătura sa emoțională, prin manifestările specifice, pentru tot ceea ce marinarii au adus în cultura acestui popor, pentru jertfa lor în numele idealului de unitate și independență Ziua Marinei ocupă un loc aparte în sufletele românilor.

Forțele Navale, moștenitoare a unor glorioase tradiții de luptă, și-au adus contribuția la evenimentele importante din istoria modernă a poporului român, prin participarea la bătăliile pentru cucerirea independenței, la cele două războaie mondiale și pe timpul revoluției din decembrie 1989. Alături de toate acestea, marinarii au reprezentat cu cinste țara și pavilionul tricolor pe mările și oceanele lumii. Ei au dus peste tot dorința românilor de a fi membri activi ai comunității politice și economice internaționale, au deschis drumuri și au ridicat punți între popoare și civilizații.

În acest context se remarcă și învățămîntul de marină, unanim apreciat, ai cărui absolvenți au dovedit și dovedesc deosebite calități profesionale și aptitudini de lideri și manageri în multe domenii ale vieții socio economice.

Integrarea României în structurile NATO și ale Uniunii Europene, precum și caracteristicile mediului de securitate din zona Mării Negre au determinat în mod inevitabil transformarea conceptuală, structurală și de acțiune a Forțelor Navale. În acest context și anul 2008 a fost și va fi în continuare unul cu sarcini multiple și deosebit de complexe. Toate acestea le putem realiza numai prin creativitate, responsabilitate sporită, tenacitate și muncă asiduă într-un autentic spirit de echipă.

Activitățile naționale și internaționale, în care Forțele Navale sunt implicate, reprezintă provocări majore, cărora trebuie să le răspundem pe măsura angajamentelor asumate în Alianța Nord-Atlantică. Realizarea acestor

deziderate depinde de implicarea responsabilă și conștientă a fiecărui om din Forțele Navale la locul său de muncă.

De aceea vă cer, mai mult ca oricând, să nu precupețiți nici un efort pentru a cunoaște și utiliza foarte bine tehnica din dotare și a îndeplini obiectivele stabilite prin planurile de pregătire la parametri maximi.

Rezultatele obținute până în prezent atât în procesul instructiv-educativ, cât și în exercițiile naționale și multinaționale fac dovada profesionalismului dumneavoastră. Prin devotamentul, abnegația și spiritul de sacrificiu manifestate în toate situațiile v-ați atras respectul, prețuirea și încrederea tuturor cetățenilor României. Forțele Navale s-au evidențiat în mod special prin calitatea personalului și nivelul de pregătire al acestuia, nu doar la executarea misiunilor internaționale din Marea Mediterană sau în cea de menținere a unui climat de pace în Kosovo, cât și la executarea ireproșabilă a acțiunilor destinate desfășurării în condiții de securitate deplină a SUMMIT-ului NATO de la București. Competența, seriozitatea și rigoarea dovedite pe timpul acestor misiuni au fost bine apreciate de către oficialii NATO și UE, fapt care a contribuit activ la sporirea prestigiului României și Armatei sale.

Pe această cale aduc vii mulțumiri celor ce fac asigurarea logistică a navelor, scafandrilor militari, infanteriștilor marini, celor care pregătesc viitoarele cadre de marină, celor care fac navigația mai sigură, transmisioniștilor și tuturor celor care activează în această categorie de forțe a Armatei, pentru modul în care au înțeles să-și îndeplinească atribuțiunile la locul de muncă.

Iată de ce, acum în pragul Sfintei Sărbători a Zilei Marinei, aducem un pios omagiu tuturor celor care și-au dedicat viața pentru apărarea fruntariilor de apă ale patriei și pentru care adâncurile mării sau ale Dunării au devenit loc de odihnă veșnică.

Adresez întregului personal al Forțelor Navale multe urări de sănătate, fericire și prosperitate, noi împliniri în viața personală și profesională, însoțite de tradiționala urare marinărească „BUN CART ÎNAINTÉ”.

ZIUA MARINEI

Teodor MELEȘCANU
Ministrul Apărării

În ziua de 15 August, de creștineasca sărbătoare a Sfintei Marii, aducem împreună cinstire *Forțelor Navale Române* și un pios omagiu eroilor marinari care de-a lungul timpului și-au dat viața pentru apărarea fruntariilor de ape ale României ori pe întinderile mărilor și oceanelor, pentru gloria navigației românești.

Este o datorie de suflet, a tuturor, să ne îndreptăm gândurile și recunoștința către eroii marinari. Sacrificiul lor reprezintă exemplul de dăruire și devotament demn de urmat pentru generațiile actuale și viitoare de marinari, iar cinstirea memoriei lor este un semn de respect și prețuire pentru tot ceea ce au făcut pentru devenirea acestei importante arme.

Sărbătoarea Forțelor Navale a avut și continuă să aibă valoare de simbol pentru români, fiind expresia unei datini creștine care a dobândit noi valențe contemporane, și care își are originea în istoria milenară a poporului nostru, pentru care râurile, Dunărea, și Marea Neagră au reprezentat elementele de referință ale unui spațiu de existență și identitate națională.

Istoria noastră reprezintă, în fapt, o coloană fără sfârșit a faptelor de eroism și a jertfelor supreme făcute sub jurământ ostășesc, de-a lungul secolelor, pe câmpurile de bătălie, pe pământ sau pe întinsul apelor,

pentru împlinirea idealurilor de dreptate și libertate. Spunem astăzi despre marinarii militari că au făurit istorie, înobilându-se cu gloria și strălucirea celor care au zidit din temelii veșnicia țării.

Forțele Navale sunt una dintre cele mai importante categorii de forțe ale armatei noastre, care au intrat profund și definitiv în alcătuirea noțiunii de patrie prin statornica lor legătură cu pământul natal și cu faptele înaintașilor noștri.

Forțele Navale Române sunt complet profesionalizate și dinamice, în măsură să-și îndeplinească misiunile specifice și să contribuie la apărarea intereselor naționale ale României pe mare și pe fluviul Dunărea. Se fac eforturi importante de dotare și modernizare a acestei categorii de forțe pentru a atinge cele mai înalte standarde de operativitate și compatibilitate ale aliaților și partenerilor noștri.

Marinarii militari sunt la înălțimea exigențelor în domeniu și demonstrează continuu nivelul de pregătire și capacitatea operativă, prin participarea la numeroase exerciții naționale și internaționale, precum și la operații ale Alianței, prin care se confirmă dorința și capacitatea României de a se implica activ în menținerea unui climat de securitate și încredere în zona riverană Mării Negre.

Avem motive să fim mândri de aprecierile

formulate de partenerii străini la adresa Forțelor Navale Române, pentru participarea la exerciții și la misiuni militare în afara granițelor țării, inclusiv în cadrul operației Active Endeavour, care contribuie în bună măsură la făurirea și afirmarea imaginii țării noastre în lume. Am arătat, astfel, aliaților noștri că se pot baza pe Forțele Navale ale României.

Vă cer, dragi marinari, să demonstrăm și în continuare faptul că ne merităm locul pe care l-am câștigat cu eforturi depuse și susținute de întreaga națiune română.

Ziua Forțelor Navale Române îmi oferă plăcuta ocazie de a vă mulțumi, atât în nume personal, cât și al conducerii Ministerului Apărării, pentru efortul depus și modul în care acționați, și de a vă transmite salutul meu călduros și aprecierea față de dăruirea și profesionalismul cu care, dumneavoastră – marinarii de toate gradele și personalul civil, bărbați și femei aflați în slujba țării sub pavilionul tricolor, apărați granițele de ape ale patriei și contribuiți la îndeplinirea misiunii fundamentale pe care o are Armata Română, aceea de garant al securității naționale și a libertății poporului român.

Vă felicit și vă urez vânt bun din pupa!
La Mulți Ani!

Foto: Bogdan Dinu

ROMÂNE 2008

Amiral dr. Gheorghe MARIN
Șeful Statului Major General

A intrat în tradiție ca poporul nostru să prăznuiască, la 15 august, Adormirea Maicii Domnului și, totodată, să prezinte respectul și considerația sa Marinei Române și oamenilor ei. Așteptată an de an cu nerăbdare, Ziua Marinei este pentru luptătorii apelor prilejul de a le reaminti tuturor bogata și trainică tradiție care îi animă, de a-i cinsti așa cum se cuvine pe înaintași și de a oferi contemporanilor șansa să le cunoască preocupările și aspirațiile.

De Ziua Marinei, militarii din Forțele Navale dau, în fața concetățenilor, adevărata probă a profesionalismului, își demonstrează calitățile care i-au consacrat drept aliați și parteneri de încredere și se bucură de realizările de peste an.

Doamnelor și domnilor militari și civili din Forțele Navale,

Pe acest tărâm scaldat de Marea Neagră, mărginit de Dunăre și brăzdat de râuri, dumneavoastră vă este dat să împliniți un nobil destin: apărarea fruntariilor de ape ale țării. V-ați angajat în acest demers cu toată ființa și nu sunt puțini cei ce vă cunosc zbaterile sau vă înțeleg neliniștile. Toți știu însă că pot

conta pe efortul dumneavoastră și că misiunea pe care țara v-a încredințat-o va fi dusă la îndeplinire.

Dornici să vă numărați mereu printre cei mai buni, purtați cu cinste pavilionul tricolor pe apele țării și ale lumii, vă angajați fără rezerve în îndeplinirea misiunilor, învățați din eșecuri și greutăți și ajungeți, de fiecare dată, la liman.

Pe deplin conștienți că viitorul vă va aduce împlinirea aspirațiilor profesionale și bucuria unei vieți liniștite și prospere alături de cei dragi, vă invit, dragi camarazi, să-i onorăm pe toți aceia care și-au legat destinul de cel al Marinei Române, sporindu-i prestigiul și înobilându-i blazonul.

Vă chem să ne bucurăm împreună la această frumoasă sărbătoare, oferindu-le celor ce vor să vă cunoască exemplul devotamentului față de profesie și al satisfacției datoriei împlinite.

Bun cart înainte și La mulți ani!

Foto: Valentin Odoarcă

ZIUA MARINEI

Îmi revine deosebita onoare ca astăzi, la praznicul Sfintei Fecioare Maria, protectoarea marinarilor, a lucrătorilor portuari și constructorilor de nave, să adresez salutul meu prietenesc tuturor celor care se află la datorie pe întinderile de ape ale mărilor și oceanelor și în porturile sau șantierele navale românești.

În fiecare an, această sărbătoare ne oferă prilejul să-i cinstim pe toți cei care de-a lungul istoriei și-au dat viața pentru apărarea fruntariilor de ape ale României, ori și-au frânt destinul pe mări și oceane, pentru gloria navigației românești. Este de datoria noastră, a tuturor, să ne îndreptăm gândurile către eroii marinari. Sacrificiul lor reprezintă un exemplu demn de urmat atât pentru generațiile actuale de marinari, cât și pentru cele viitoare.

Generației de astăzi îi adresăm cele mai calde felicitări și, în acest ceas aniversar, ne exprimăm încă o dată bucuria și satisfacția față de succesele cu care personalul Forțelor Navale se prezintă la Ziua lor, de

realizările obținute în procesul de instruire și îndeplinire a misiunilor specifice la pace și în operațiuni multinaționale.

Doresc să evidențiez și cu acest prilej colaborarea fructuoasă, permanentă, dintre Forțele Navale și Forțele Terestre, în interesul sporirii forței și prestigiului Armatei, al întăririi continue a capacității de apărare a țării.

Cu ocazia Zilei Forțelor Navale, vă adresez dumneavoastră, tuturor celor aflați sub semnul ancorei, sincerele mele felicitări și urări de noi împliniri și succese în tot ceea ce întreprindeți!

SFÂNTA FECIOARĂ MARIA, protectoarea tuturor marinarilor, să vă însoțească și să vă ocrotească, oriunde veti fi!

General-locotenent
dr. **Teodor FRUNZETI**
Șeful Statului Major
al Forțelor Terestre

Foto: Mihai Egorov

ROMÂNE 2008

La 15 august, când o prăznuim creștinește pe Sfânta Fecioară Maria, ocrotitoarea spirituală a temerarilor apelor, sărbătorim, laolaltă, oștenii și cetățenii țării, și Ziua Marinei Române. Acest tradițional moment aniversar ne oferă, mie și întregului personal al Forțelor Aeriene, plăcutul prilej de a vă felicita călduros și de a vă adresa, din toată inima, urări camaraderești de sănătate, tărie morală și noi împliniri în profesie și în viață.

Știu că marinarii militari români se bucură de dragostea și prețuirea populației, de un binemeritat prestigiu în lume. Știu, de asemenea, că, de Ziua lor, Forțele Navale Române, mai puternice ca oricând, au capacitatea de a raporta că și-au îndeplinit cu cinste misiunile ce le revin în spațiul lor de responsabilitate, sarcinile specifice rezultând din apartenența României și a Armatei sale la structurile Nord-Atlantice. La bordul modernelor fregate „Regele Ferdinand” și „Regina Maria”, pe ape și pe uscat, oriunde i-a chemat datoria, marinarii militari și-au probat profesionalismul și cutezanța, disciplina și spiritul de echipă, abnegația și patriotismul.

Misiunile pe care le îndepliniți în cadrul Armatei Române sunt de o

complexitate deosebită, iar rezultatele obținute fac dovada pregătirii, competenței și profesionalismului personalului militar și civil din aceste structuri. De asemenea, remarc profesionalismul și seriozitatea de care au dat dovadă piloții marinei militare pe timpul pregătirii pentru zbor, precum și modul în care aceștia execută, în prezent, misiunile încredințate.

Categorie de forțe puternică și echilibrată, suplă și judicios structurată, dotată cu tehnică de luptă performantă, Marina Militară s-a afirmat în exerciții și aplicații multinaționale, a demonstrat că reprezintă o componentă de elită a Armatei României. Prin pasiune și eforturi lăudabile, prin stăruință și receptibilitate la nou, prin aplecare spre însușirea celor mai recente descoperiri și perfecționări în domeniu, bravi marinari au reprezentat cu cinste și onoare țara și armata peste hotare, au contribuit merituos la afirmarea imaginii României în lume.

Între Forțele Aeriene și Forțele Navale au existat dintotdeauna relații foarte bune de cooperare și colaborare: aplicațiile și exercițiile tactice desfășurate în comun, conferințele, seminariile, colocviile, atelierile de lucru și cursurile desfășurate împreună

General-locotenent
Constantin CROITORU
Șeful Statului Major
al Forțelor Aeriene

au evidențiat legătura strânsă dintre structurile noastre și, în prezent, necesitatea consolidării acesteia, în condițiile noilor provocări și ale misiunilor ce le avem de îndeplinit ca membru al Alianței Nord-Atlantice.

Evoc, și cu acest moment sărbătoresc, rapoartele camaraderești dintre aviatori și marinari, colaborarea foarte bună dintre statele noastre majore, respectul și sprijinul reciproc în demersurile comune pentru a ne perfecționa și moderniza structurile, pentru a ne afirma ca forțe operaționale credibile, cu o mare capacitate de reacție în situațiile în care ni se cere să intervenim.

De Ziua Marinei Române, vă doresc dumneavoastră, tuturor temerarilor apelor, noi izbânzi în profesie, bucurii și înțelegere alături de cei dragi!

Bun cart, înainte, și la mulți ani!

Foto: Eugen Mihai, TPA

FORȚELE NAVALE ROMÂNE 2008

Foto: Mihai Egorov

Locotenent-comandor
Adrian BARCEA,
Statul Major al Forțelor Navale

Momente din istoria Forțelor Navale

În spațiul geografic românesc, cuprins între Carpați, Dunăre și Marea Neagră, navigația s-a practicat din timpuri străvechi, „*toată viața noastră trecută fiind orânduită după ape*”, așa cum afirma marele istoric Nicolae Iorga.

Încă din antichitate, Dunărea și mai ales Marea Neagră au reprezentat o atracție pentru navigatorii îndrăzneți, care au utilizat inițial ambarcațiuni rudimentare, și mai târziu, nave propulsate cu aburi.

Pentru a putea naviga atât pe Dunăre cât și pe râurile interioare, dacii au utilizat alături de plută, trunchiul de copac cioplit, așa-numita monoxilă, care a reprezentat deseori o „armă de luptă”.

Peste secole, domnitorii, conducătorii țărilor românești, au acordat o atenție deosebită Dunării de Jos, gurilor Dunării și țărmului Mării Negre, unde au fost create structuri militare adecvate. Astfel, Mircea cel Bătrân, domnitorul Țării Românești, a unit pentru prima dată Dobrogea, inclusiv Silistra, cu Valahia, în 1388-1389, ajungând „domn pe

amândouă părțile, pe toată Podunavia până la marea cea mare”, după cum se autointitula în documentele emise, devenind ctitorul flotei noastre maritime.

În Moldova, organizarea unei flote maritime a început încă din timpul voievozilor Roman I și Alexandru cel

Foto: Ștefan Ciocan

Bun care, în actele emise se autointitulau „domni ai Moldovei de la munte până la mare”. Continuatorul politicii lor navale a fost Ștefan cel Mare, care a desăvârșit opera de organizare a Marinei, dotând-o cu corăbii, celebrele pânzări, construite în șantierul naval de la Chilia și Cetatea Albă. Acestea au navigat în Marea Neagră, Marea Egee și Marea Mediterană, având arborat pavilionul de culoare roșie cu faimosul cap de bour.

În secolul al XVII-lea, domnitorul primei Uniri a tuturor românilor într-un singur stat, Mihai Viteazul, a manifestat aceeași preocupare pentru construirea de nave și dezvoltarea navigației, bătăliile navale ale flotei valahe din timpul domniei sale fiind consemnate în documentele vremii.

În epoca fanariotă, în timpul domniei lui Alexandru Moruzi a fost organizată pentru prima dată în Muntenia, o flotă în care navele erau utilizate nu doar ca nave comerciale, ci și în scopuri militare.

Odată cu renașterea armatei naționale permanente (1830), în Principatele Române s-au conturat nucleele unor flote militare prin achiziția de nave de luptă din Imperiul Austro-Ungar.

Unirea Principatelor Române în 1859, a atras după sine, unificarea flotilelor celor două țări surori la 22 octombrie 1860, noua marină purtând denumirea

de „Corpul Flotilei”. Odată cu unificarea flotilelor a fost adoptat și un pavilion unic, format din îmbinarea culorilor și însemnelor pavilioanelor moldovean și muntean, iar în 1861 a început procesul de modernizare a uniformei Flotilei, prin introducerea culorii bleumarin.

În anul 1873, în serviciul Flotilei a intrat canoniera *Fulgerul* pentru Dunăre și Mare, construită la Toulon, prima navă militară a României moderne care a purtat pavilionul național la catarg, în Marea Mediterană și în Marea Neagră.

Războiul de Independență a demonstrat necesitatea existenței unei flote puternice la Dunăre, iar revenirea Dobrogei în cadrul frontierelor naționale a deschis Marinei Militare perspective însemnate de dezvoltare, care au condus la organizarea unei flote maritime.

În urma câștigării independenței și implicit a ieșirii la mare, Marina Română, dotată în 1880 cu o primă navă maritimă - canoniera *Grivița*, a beneficiat până la primul război mondial, de trei programe de dotare cu mijloace de navigație. În urma acestor programe, Marina Română a fost dotată în anul 1881 cu bricul *Mircea*, navă cu vele și vapor, construit la Londra, trei șalupe canoniere, un torpilor de baraj, două torpiloare, șalupe de poliție, un crucișător, trei canoniere fluviale și trei torpiloare pentru fluviu, patru monitoare și opt vedete fluviale. Dintre aceste nave, un rol primordial în formarea cadrelor Marinei a revenit navei-școală *Mircea*, care prin cele 31 de marșuri de instrucție efectuate (17 în Marea Neagră, 12 în Marea Mediterană și 2 în Oceanul Atlantic) a pregătit aproape 40 de promoții de ofițeri și maiștri de marină.

În primul deceniu al secolului al XX-lea, în care în cea mai mare parte, la comanda Marinei Militare s-a aflat contraamiralul Emanoil Koslinski, s-a înfăptuit cel de-al treilea program de dotare cu nave. Astfel, au intrat în serviciu cele patru monitoare construite la „Stabilimento Technico Triestino” în Imperiul Austro-Ungar, botezate *Lahovari*, *Brătianu*, *Catargiu* și *Kogălniceanu* și opt vedete torpiloare, construite în Anglia și botezate cu

numele unor eroi ai Războiului de Independență.

În timpul Primului Război Mondial, Marina Militară Română a îndeplinit misiuni diverse, precum atacul de la 14 august 1916 al flotei austro-ungare în portul Rusciuk, acțiunea navelor Escadrei de Dunăre în apărarea capului de pod de la Turtucaia și protejarea retragerii trupelor române din această zonă, precum și susținerea flancului drept al armatei de uscat din Dobrogea de către navele Flotei de Operațiuni, sub focul artileriei germane.

În ultimul an de război -1918- Marina Militară a preluat una dintre cele mai dificile misiuni, respectiv deminarea Dunării și a apelor litorale vest-pontice în vederea reluării navigației în timp de pace. Marina a ieșit din război cu nave pierdute, numeroase avarii la mijloacele de navigație, efective reduse, înregistrând atât pierderi umane cât și materiale.

Unirea în 1918 a tuturor teritoriilor românești într-un singur stat a permis în perioada postbelică, dezvoltarea flotei militare, care a fost dotată cu noi tipuri de nave. Navelor maritime cumpărate în cadrul programului naval li s-au adăugat nave primite ca despăgubiri de război de la fostul Imperiu Austro-Ungar.

Din inițiativa unui grup de ofițeri de marină, la 7 martie 1927 a luat naștere la București, Liga Navală Română, asociație culturală și patriotică pentru apărarea intereselor pe apă ale României și pregătirea celor mai favorabile condiții pentru propășirea flotei noastre maritime și fluviale.

Perioada anilor '30 a fost benefică pentru Marina Militară. Astfel, încă din anul 1930, în dotarea Marinei Regale au mai intrat distrugătoarele *Regele Ferdinand* și *Regina Maria*, iar în 1931 a sosit în țară nava-bază pentru submarine *Constanța*. În anul 1936 a intrat în serviciu primul submarin românesc *Delfinul*.

Operațiunea de renovare și modernizare a monitoarelor, începută în 1936 a fost încheiată în anul 1940, când monitorul *Basarabia*, cu armamentul

nou și modernizat integral, putea fi considerat cea mai modernă unitate fluvială din lume.

În anul 1938, cu suma de 114 milioane lei din bugetul statului la care s-au adăugat 6 milioane lei, strânși prin subscripția publică inițiată de Liga Navală Română, a fost comandată Șantierului „Blohm und Voss” din Hamburg, cea de a doua navă-școală *Mircea*. Actualul velier a intrat în dotare la 17 mai 1939. În același an, la Galați a fost lansată la apă prima navă militară de construcție românească, puitorul de mine *Amiral Murgescu*.

Împreună cu alte unități achiziționate sau construite după anul 1940, precum cele două submarine *Rechinul* și *Marsuinul*, montate în Șantierul Naval Galați. Navele au fost folosite la îndeplinirea misiunilor complexe încredințate Marinei Regale în anii celui de-al Doilea Război Mondial.

În urma semnării, la 11 septembrie 1945, a Convenției de retrocedare a navelor comerciale și militare românești, guvernul sovietic a restituit 18 nave maritime de război și 23 de nave comerciale.

După casarea, în anii 1960-1961 a distrugătoarelor, submarinelor etc., a fost constituită Divizia 42 Maritimă din nave dragoare, puitoare de mine, nave cu destinație specială, artilerie de coastă, unități de asigurare ș.a.

La sfârșitul anilor '70 și la începutul anilor '80 au fost construite o serie de nave militare maritime în șantierul naval românesc, precum escortoarele *Midia* și *Constanța* (la Șantierul Naval Brăila), crucișătorul ușor Muntenia, transformat ulterior în fregată (ex-distrugătorul) *Mărășești* sau fregatele din clasa *Eustațiu Sebastian* (Șantierul Naval Mangalia) ulterior corvete.

După Revoluția din decembrie 1989, reînviindu-se tradiția apărării fluviomarinare cu nave de tipul monitoarelor, în compunerea Brigăzii 24 Fluviale Brăila au început să intre, odată cu anul 1993, monitoarele de tip nou, construite în Șantierul Naval Drobeta-Turnu Severin (*Mihail Kogălniceanu*, *I.C.Brătianu* și *Lascăr Catargiu*).

Foto: Ștefan Ciocan

Foto: Ștefan Ciocan

Foto: Olivia Bucioacă

Parteneriatul pentru Pace și accesarea în NATO

În noul cadru politico-strategic european de la sfârșitul mileniului doi și începutul celui de-al treilea, România a promovat constant o diplomatie navală activă, axată în principal pe cooperarea și colaborarea cu flotele militare ale altor state, realizarea și dezvoltarea relațiilor bilaterale cu flotele din Marea Neagră și din bazinul mediteranean, precum și pe întărirea și diversificarea acțiunilor internaționale în domeniul militar. Fiind prima țară care a semnat documentul cadru al „Parteneriatului pentru Pace”, la începutul anului 1994 Forțele sale Navale au constituit prima structură militară care s-au angrenat într-un amplu schimb de acțiuni cu caracter militar și aplicații tactice, prima navă militară care a participat la exerciții în comun cu navele NATO fiind distrugătorul *Mărășești*. Acestea au constituit oportunități și argumente credibile ale unor noi forme de colaborare în plan politic și militar cu țările membre ale Organizației Atlanticului de Nord, a cărei membră cu drepturi depline a devenit și România, la 29 martie 2004.

Poziția geografică a României, stat european continental, stat riveran Mării Negre și unei artere fluviale de importanță europeană – Dunărea – stat cu acces direct spre centrul Europei, i-a conferit țării noastre de-a lungul istoriei, atât posibilitatea de manifestare a potențialului

Foto: Olivia Bucioacă

său politico-militar, cât și dreptul și obligația de a deține, în cadrul sistemului național de apărare, o componentă navală respectabilă și performantă din punct de vedere militar.

Securitatea economică și maritimă a României la Marea Neagră

Accesarea în structurile euroatlantice a determinat accelerarea procesului de transformare a structurilor, iar intrarea

României și Bulgariei în ianuarie 2007 în UE a adus noi perspective în geopolitica din regiune, subliniate și în documentul final al summit-ului NATO din 2-4 aprilie 2008 de la București.

Importanța crescută a Mării Negre la acest început de mileniu rezidă, din faptul că: se găsește la confluența a trei regiuni de foarte mare importanță geopolitică: Peninsula Balcanică, Europa de Est și Asia Mică și aproape de zona fierbinte a Orientului Mijlociu; se află la intersecția a patru culoare

geopolitice - Egeean, al Dunării, Caspic și al Niprului care sunt căi de comunicație ce fac legătura cu zone de o importanță majoră. Marea este de asemenea importantă pentru resursele de petrol, exploatate prin platforme și pentru pescuit.

Se constată în ultima perioadă de timp creșterea interesului NATO și UE pentru zona Mării Negre.

Promovarea intereselor maritime și fluviale naționale

Infrastructura maritimă principală a României este reprezentată de zona Constanța, cu al doilea port ca mărime din Europa, având un șantier naval cu posibilități de construcții, reparații și facilități de realimentare; este conectat prin rețeaua fluvială navigabilă cu Europa Centrală și Marea Nordului.

Adăugând la aceasta un aeroport internațional și rețele de căi ferate, șosele și conducte, zona Constanța iese în evidență ca o poartă Europeană importantă, bine așezată pentru conexiunile cu zonele învecinate. Nu sunt lipsite de importanță și alte obiective din zona de responsabilitate a Forțelor Navale: porturile Midia și Mangalia, platformele de foraj și extracție, gurile de vărsare ale Dunării, porturile fluviale, poduri, canale navigabile,

ecluze, sisteme hidroenergetice și de navigație, etc.

Rolul și locul Forțelor Navale Române

Forțele Navale reprezintă categoria de forțe ale armatei al cărei rol este să apere interesele și drepturile suverane ale României pe mare și pe fluviul Dunărea, independent sau în cooperare

cu alte forțe, în cadrul creat de aderarea la NATO și UE. Forțele Navale sunt indispensabile pentru asigurarea suveranității maritime și protecției resurselor maritime ale României. Ele trebuie să apere și să mențină accesul la mare al României și să protejeze căile maritime de comunicații.

Interesele navale ale României sunt determinate de: puterea maritimă proprie; cei peste 1250 km de frontieră

Foto: Mihail Egorov

Foto: Mihail Egorov

Foto: Codruț Burdujan

maritimă și fluvială; exploatarea subsolului marin și perspectivele de dezvoltare ale acesteia; ponderea de peste 1/3 pe care o dețin schimburile comerciale ale țării ce se realizează pe căile de comunicații maritime și fluviale; promovarea și cunoașterea imaginii țării în lume, prezența drapelului național pe mările și oceanele lumii.

Forțele Navale sunt capabile să execute trei categorii de misiuni: militare, de poliție maritimă în cooperare cu Poliția de Frontieră și de diplomație navală pentru: participarea la apărarea intereselor României și a aliaților săi; promovarea stabilității regionale și globale; contribuția la securitatea României în timp de pace; sprijinirea instituțiilor statului și a autorităților locale în caz de urgențe civile.

Din punct de vedere geografic, Forțele Navale au capacitatea de a duce acțiuni militare ori de a executa alt gen de acțiuni potrivit destinației navelor: pe toată lungimea Dunării – cu navele fluviale; în zona economică exclusivă, în Marea Neagră – cu toate clasele de nave și scafandrii de luptă; pe celelalte mări și oceane ale lumii – cu navele de luptă din clasa fregatelor, corvetelor, navele logistice și navele școală.

Structura organizatorică

Statul Major al Forțelor Navale este structura administrativă ce se află în subordinea directă a Statului Major General atât din punct de vedere operațional cât și administrativ. Structura operațională a Statului Major al Forțelor Navale este Comandamentul Operațional Naval, aflat sub comanda operațională a Comandamentului Operațional Întrunit. Comandamentul Flotei este structura operațională aflată în subordinea administrativă a Statului Major al Forțelor Navale și este subordonată operațional Componentei Operaționale Navale.

Forțele Navale dispun de următoarele clase de nave de luptă și unități combatante aflate în subordinea Comandamentului Flotei. Astfel, la mare, acționează trei fregate din care două Tip 22, fregatele *Regele Ferdinand* și *Regina Maria* și una tip M, fregata *Mărășești*. De asemenea, tot la mare se află patru corvete; trei nave purtătoare de rachete, trei vedete torpiloare, patru dragoare maritime, un puior de mine, precum și divizionul de nave speciale. La fluviu acționează trei monitoare; cinci nave purtătoare de artilerie și 12 vedete fluviale grupate în două divizioane.

O structură nouă în cadrul Forțelor Navale o reprezintă Grupul de Elicoptere, care are în componere două elicoptere IAR 330 Puma Naval. În prezent cei opt piloți marinari desfășoară instrucția de bază pe aceste elicoptere, care vor reprezenta vectori importanți la bordul fregatelor.

Foto: Mihail Egorov

În structura organizatorică a Forțelor Navele se află și Centrul de Scafandri, Batalionul Infanterie Marină, Centrul Radioelectronic și Observare, Direcția Hidrografică Maritimă, Baza Navală, Batalionul Stat Major și Deservire, Centrul de Informatică, Centrul de Instruire, Simulare și Evaluare, Centrul de Medicină Navală, Academia Navală „Mircea cel Bătrân”.

Centrul de Scafandri al Forțelor Navale funcționează ca autoritate națională de brevetare și instruire a scafandrilor, de autorizare și inspectare a activităților de scufundare. Specialiștii Centrului asigură efectuarea lucrărilor sub apă la nave, cheiuri și structuri imerse și desfășoară activitate de cercetare științifică pentru realizarea de mijloace tehnice și tehnologii de lucru submarin.

Scafandrii sunt capabili să desfășoare acțiuni militare în spațiul maritim, fluvial și terestru, pe comunicațiile maritime și fluviale, să apere obiectivele economice și militare din zona economică maritimă exclusivă sau cele ordonate prin misiune în cadrul operațiilor Alianței. O grupă de scafandri EOD a fost certificată de către NATO în 2006, anul trecut fiind certificat detașamentul naval pentru operații speciale.

În structura divizionului de scafandri se găsesc nave specializate, dar și submarinul Delfinul.

Batalionul Infanterie Marină poate îndeplini cu succes, atât misiuni convenționale, cât și operații speciale cum ar fi: acțiuni de tip comando, recunoașteri, interzicerea, interceptația, escorta sau controlul traficului fluvial. Pentru a-și putea îndeplini misiunile în Delta Dunării, în zona lagunară și de-a lungul Dunării, pușcașii marini sunt instruiți, pentru paza portuară și paza

Foto: Bogdan Dinu

obiectivelor de importanță deosebită, pentru lupta împotriva desantului maritim, a desantului aerian, a grupurilor de cercetare-diversiune și a grupărilor teroriste.

În prezent, 86 de militari din cadrul batalionului alcătuiesc detașamentul ROFND XVI care acționează în Kosovo.

Centrul Radioelectronic și Observare este structura de sprijin din componerea Forțelor Navale, de nivel tactic-operativ, subordonată direct Statului Major al Forțelor Navale, destinată pentru ducerea luptei în spațiul electromagnetic și sprijinul informativ al Statului Major al Forțelor Navale, precum și a altor beneficiari. Misiunile acestuia sunt: acțiuni de război electronic; supravegherea radar și vizuală a litoralului românesc al Mării Negre; culegerea, centralizarea, prelucrarea, verificarea, analizarea și evaluarea datelor și informațiilor; diseminarea informațiilor la beneficiari.

Direcția Hidrografică Maritimă, prin misiunile pe care le îndeplinește, este o instituție cu profil unic în armata României, fiind experta țării noastre în problemele ce privesc cartografia marină, oceanografia, geografia marină și delimitările maritime. Direcția Hidrografică Maritimă realizează asigurarea meteorologică a Forțelor Navale și funcționarea mijloacelor de semnalizare maritimă cu implicații pe plan internațional și editează documente nautice atât pentru nevoile Forțelor

Foto: Olivia Bucioacă

Navale, cât și pentru toate navele civile care intră în apele teritoriale ale României.

Baza Navală asigură suportul logistic unităților de nave din Forțele Navale. Ea are unități în toate garnizoanele de marină, Constanța, Brăila, Tulcea, Mangalia și Babadag.

Misiunile care revin Bazei Navale sunt complexe și vizează în special următoarele aspecte: planificarea, organizarea și executarea dinamică și eficientă a sprijinului logistic pentru unitățile și marile unități din subordinea Statului Major al Forțelor Navale, dislocate la mare, fluviu și pe teritoriul Dobrogei; asigurarea mentenanței

tehnicii de luptă a instalațiilor din dotarea navelor, aparținând Comandamentului Flotei și navelor proprii. De asemenea, foarte importante sunt: executarea în siguranță și în timp scurt a acțiunilor de salvare, avarii, aprovizionarea cu tehnică și materiale, remorcajul în porturi pe mare și la fluviu, în condiții hidrometeorologice grele și normale, ziua și noaptea.

Batalionul Stat Major și Deservire are ca misiuni principale, asigurarea unui sprijin logistic și administrativ Statului Major al Forțelor Navale, Comandamentului Flotei, Comandamentului Operațional Naval și Centrului de Informatică; executarea de activități de poliție militară

Foto: Mihai Egorov

în zona de responsabilitate, Constanța și Tulcea; asigurarea suportului necesar desfășurării activităților specifice de reprezentare și cu caracter cultural prin Grupul Mass-Media, Tipografia Forțelor Navale și Cercurile Militare din garnizoanele Constanța, Mangalia și Tulcea. De asemenea, specialiștii Batalionului execută lucrări de reparații la cazarmile din administrarea Forțelor Navale, asigură spații și condiții de cazare, recuperare și odihnă pentru personalul Forțelor Navale.

Centrul de Medicină Navală este structura specializată, subordonată Statului Major al Forțelor Navale, care execută expertiza medicală a personalului care își desfășoară activitatea în mediul hiperbar, stabilirea capacităților și aptitudinilor specifice personalului îmbarcat, activități de control medical periodic, de asistență curativ-profilactică și de specialitate a personalului din Forțele Navale, precum și altor categorii de pacienți în condițiile respectării legislației în vigoare.

Centrul de Informatică asigură servicii informatice unităților din Forțele Navale. El execută analiza, proiectarea, implementarea și mentenanța sistemelor și aplicațiilor informatice specializate pentru Forțele Navale; dezvoltă, administrează, asigură mentenanța rețelelor de calculatoare de tip WAN din Forțele Navale; asigură asistență tehnică de specialitate în domeniul informatic unităților din Forțele Navale; asigură actualizarea și dezvoltarea paginii de internet a Forțelor Navale.

Instruirea, stadiul operaționalizării

Pregătirea forțelor, ca proces prin care resursele umane, materiale și financiare sunt transformate în capacitate operațională, ocupă locul central în constituirea și

menținerea unor Forțe Navale apte să satisfacă interesele militare ale Statului Român, și reprezintă pentru Statul Major al Forțelor Navale o prioritate.

Ciclurile de instrucție au un caracter multianual, de regulă, mai mari de 15 luni, activitățile fiind planificate în continuare pe durata unui an calendaristic și nu se încep la aceeași dată de către toate navele, ci conform programării stabilite, prin graficul planificării forței. Pentru fregatele tip 22 și navele noi care vor intra în dotarea Forțelor Navale, ciclurile de instrucție se vor stabili conform profilului operațional și necesităților de mentenanță ale acestora și pot avea o durată mai mare de 3 ani.

Planurile de instrucție pentru aplicarea acestui ciclu, au la bază eșalonarea pe etape: refacere după misiune/mentenanță, perioadă ce presupune refacerea echipajului, cursuri, reparații, modernizări, etc.; etapa de instrucție operațională, necesară atingerii nivelului de pregătire pentru îndeplinirea tuturor cerințelor misiunii; etapa gata de misiune/misiune, perioada în care nava poate îndeplini misiunile cerute de nivelul operațional.

Forțele Navale au elaborat Programele de instrucție pentru misiuni pentru navele de suprafață și grupul de nave, documente care înglobează misiunile, activitățile standard de instrucție și evaluare ce corespund în planul instrucției cerințelor misiunilor, precum și alte informații importante pentru instrucția echipajelor, organizate într-un sistem logic, astfel încât, comandantul să poată determina cu suficientă precizie și ușurință ce instrucție trebuie să facă structura sa pentru a putea să îndeplinească misiunea primită.

Standardizarea este reflectată și de vastul proces de implementare la nivelul Forțelor Navale a standardelor tehnice și operaționale NATO, efort fără de care nu putem realiza gradul de interoperabilitate tehnică și acțională, necesare integrării depline în structuri NATO.

Foto: Cristian Spătaru

Foto: Cristian Spătaru

Foto: Bogdan Dinu

Foto: Bogdan Dinu

Evaluarea forțelor este o activitate cu o importanță din ce în ce mai mare în procesul de instruire, fapt care se explică prin diversificarea și tehnologizarea sarcinilor la bordul navelor. Începând cu anul 2007 s-a implementat un sistem de pregătire al echipajelor navelor cu instructori aparținând CISE, după modelul statelor cu experiență în domeniu. Câștigul pe termen lung îl constituie posibilitatea aplicării cunoștințelor pe noile nave care vor intra în curând în serviciul Forțelor Navale.

Învățământul militar de marină

Componentă a sistemului național de învățământ, Academia Navală „Mircea cel Bătrân” este o instituție

militară de învățământ superior tehnic de specialitate, acreditată de Ministerul Educației și Cercetării, subordonată Statului Major al Forțelor Navale și Ministerului Educației și Cercetării prin Direcția Management Resurse Umane. Academia Navală „Mircea cel Bătrân” funcționează în baza prevederilor Constituției României și legilor în vigoare, hotărârilor Guvernului României, ordinelor și normativelor elaborate de Ministerul Apărării și de Ministerul Educației și Cercetării, precum și în baza propriei Carte universitare.

Acreditarea Academiei Navale „Mircea cel Bătrân”, evaluarea academică periodică a specializărilor acreditate și obținerea de autorizări provizorii de funcționare pentru noi

specializări se face pe baza standardelor stabilite la nivel național. Academia beneficiază de Certificatul de Atestare a Managementului Calității acordat de către Bureau Veritas Quality International. Misiunea academiei este aceea de a organiza și desfășura procesul de formare și perfecționare a cadrelor cu studii superioare pentru necesitățile Forțelor Navale și Poliției de Frontieră, ale companiilor de navigație și ale societăților navale și portuare.

Structura universitară cuprinde Facultatea de Marină Militară și Facultatea de Marină Civilă și constituie exponentul învățământului superior românesc de marină, cunoscut și recunoscut, prin tradiție, valoare și eficiență, atât pe plan național, cât și pe plan internațional

Foto: Bogdan Dinu

Foto: Mihai Egorov

Foto: Olivia Bucibaca

Foto: Bogdan Dinu

Foto: Mihai Egorov

pregătind specialiști pentru necesitățile Forțelor Navale și Poliției de Frontieră, ale companiilor de navigație și ale societăților navale și portuare.

Academia Navală „Mircea cel Bătrân” coordonează și activitatea celorlalte instituții de învățământ ale Forțelor Navale, Școala de Aplicație și Școala Militară de Maiștri pentru a asigura integrarea pregătirii tuturor categoriilor de cadre ale Forțelor Navale.

La Școala Militară de Maiștri a Forțelor Navale „Amiral Ion Murgescu” ca standard de referință a fost elaborat modelul maistrului militar de marină, caracterizat printr-o pregătire multidisciplinară, fiind specialist, leader militar de mici organizații, având o bogată cultură generală, civică, marinărească și fiind promotor al valorilor naționale. De asemenea, elaborarea modelului maistrului militar de marină a jalonat noi direcții de acțiune, în sensul că acesta nu este un simplu ajutor al ofițerului, ci el constituie și va constitui „coloana vertebrală” a Forțelor Navale.

Obiectivul fundamental al Școlii de Aplicație este de a perfecționa pregătirea profesională și specializarea cadrelor militare și a personalului civil din Forțele Navale prin cursuri de carieră și de nivel, de formare a ofițerilor de rezervă și instruirea militarilor care urmează să devină soldați/gradați profesioniști.

Centrul de Instrucție al Forțelor Navale are ca principale misiuni, formarea și pregătirea prin cursuri a soldaților și gradaților profesioniști în vederea integrării lor în unitățile din Forțele Navale, conform cerințelor funcțiilor pe care vor fi încadrați ulterior.

Divizionul Nave-Școală Instrucție are ca obiectiv fundamental asigurarea condițiilor optime pentru formarea deprinderilor intelectuale, senzoriale, motrice, individuale și/sau colective necesare studenților și elevilor instituțiilor de învățământ ale Forțelor Navale. Piesa de rezistență a divizionului o constituie Nava Școală *Mircea*, la bordul căreia s-au instruit și se instruiesc generații de ofițeri și maiștri militari de marină.

Exerciții naționale

Forțele și mijloacele din unitățile Forțelor Navale au participat în ultimii ani la numeroase exerciții de antrenament, atât de comandament pe hartă, cât și la exerciții de antrenament în teren. Cele mai importante au fost exercițiile LITORAL, PONTICA și GETICA la care unitățile subordonate participante au fost apreciate cu calificative de Bine și Foarte Bine.

Un exercițiu important a fost cel de antrenament pe mare cu lansarea reală de rachete, condus de Comandamentul Flotei, în cadrul căruia au fost lansate

Foto: Bogdan Dinu

în anul 2007, 3 rachete navale de către nava purtătoare de rachete *Lăstunul*, fregata *Mărășești* și o instalație mobilă de lansare și două rachete în acest an lansate de către nava purtătoare de rachete *Pescărușul* și o instalație mobilă de lansare, toate, lovindu-și țintele.

Ca urmare a interdicției de folosire a poligonului Sfântu Gheorghe, în premieră în anul 2007, navele fluviale au executat majoritatea misiunilor de foc în raioane maritime de litoral. Rezultatele au fost pozitive dând încredere echipajelor care au executat și în acest an tragerile navale cu calibre mai mari de 14,5 mm în raionul Media-Vadu, cu rezultate foarte bune.

Forțe la dispoziția NATO și UE

În acest moment Forțele Navale pun la dispoziția NATO și UE un pachet de forțe format din două fregate, o grupă de scafandri EOD și o grupă DNFSOS. Pentru perioada de planificare 2009-2018, prin achiziția a patru Corvete și patru Vânătoare de Mine, oferta de forțe a României pentru NATO și UE va crește considerabil de la două la șase nave.

Activități internaționale

Agenda internațională a Forțelor Navale a fost încărcată în ultimii ani, pe

lângă participările ofițerilor la diferite reuniuni importante în străinătate, trebuind să menționăm și participarea navelor la diferite misiuni importante. Astfel, prezența constantă a unor nave din Forțele Navale la exercițiile NATO organizate în Marea Mediterană, este dovada interesului deosebit acordat instruirii structurilor care fac obiectul ofertei de forțe.

Participarea la inițiativele regionale și exercițiile bilaterale în Marea Neagră, au o contribuție benefică la dezvoltarea relațiilor bazate pe încredere și de bună vecinătate. În afară de activările Grupării

Foto: Mihai Egorov

Foto: Bogdan Dinu

Foto: Mihai Egorov

la cea de-a treia participare a Forțelor Navale la această misiune, fregata *Regele Ferdinand* a executat pe lângă numeroase misiuni de supraveghere a raionului din zona de operații și trei misiuni reale de boarding, navele inspectate fiind cooperante. Tot anul trecut fregata *Regele Ferdinand* a fost evaluată nivel 1 NATO, iar în cursul lunii iunie a acestui an a trecut cu bine de evaluarea națională nivel 2. Proba de foc pentru navă o va reprezenta evaluarea NATO

la marșuri de instrucție și reprezentare pe mările și oceanele lumii, având la bord studenți de la Academia Navală „Mircea cel Bătrân” și elevi de la Școala Militară de Maiștri a Forțelor Navale, „Amiral Ion Murgescu”. La această oră Nava Școală *Mircea* se află într-un nou marș de instrucție și reprezentare, fiind așteptată să revină în portul Constanța, la mijlocul lunii septembrie.

Proiecte de viitor

Geopolitica zonei impune adaptarea misiunilor viitoare ale Forțelor Navale pentru a putea răspunde cât mai bine

de cooperare regională BLACKSEAFOR, exercițiile BLACKSEA PARTNERSHIP și cele specifice navelor dragoare fac parte din rândul activităților considerate deja fixuri de plan. Nu trebuie omise nici navele de la fluviu care anul trecut au participat la exercițiul trilateral DANUBE GUARD 07, desfășurat pe Dunăre, în zona Porțile de Fier II, alături de nave din Bulgaria și Serbia.

Dar, poate cea mai importantă misiune internațională la care Forțele Navale sunt prezente, este operația ACTIVE ENDEAVOUR, singura operație care se desfășoară în baza prevederilor articolului 5 din carta NATO. Anul trecut,

nivel 2, care se va desfășura în această toamnă.

Foarte importante atât pentru relațiile de colaborare între diferite marine, dar și pentru antrenamentul navelor și echipajelor îl reprezintă exercițiile desfășurate în comun cu nave aparținând statelor membre ale Alianței Nord-Atlantice, pe timpul vizitelor pe care navele le execută în portul Constanța.

Și dacă vorbim de vizite și reprezentare internațională, trebuie să menționăm participarea Navei Școală *Mircea*

Foto: Nicu Dumbravă

noilor provocări asimetrice. Astfel, Forțele Navale trebuie să fie capabile să acționeze pentru protecția mediului, căutarea și salvarea pe mare, reducerea consecințelor dezastrelor, diplomația navală, prevenirea contrabandei și a traficului ilegal și controlul activității în zona economică exclusivă, supravegherea căilor de comunicații, controlul pericolului de mine, interdicția traficului terorist și cu arme de distrugere în masă, protecția infrastructurii maritime și a căilor de comunicații, participarea la operații aliate, apărarea națională dinspre mare.

În acest sens se au în vedere următoarele obiective și direcții prioritare: continuarea restrukturării și modernizării structurilor cu accent pe forțele puse la dispoziția NATO și UE; continuarea programului fregate, suportul logistic pe termen lung, modernizarea faza a II-a; realizarea sistemului de supraveghere SCOMAR; implementarea publicațiilor NATO, instruirea forțelor la nivelul standardelor Alianței; continuarea dotării cu tehnică modernă conform obiectivelor forței (vânătoare de mine și corvete); intensificarea contribuției la securitatea regională, participarea la inițiativa regională BLACKSEAFOR; reprezentarea internațională prin marșuri ale Navei Școală *Mircea*; elaborarea de acte normative specifice care să implementeze standardele NATO acceptate.

Pentru realizarea obiectivelor și angajamentelor militare pe care România și le-a asumat în cadrul Alianței Nord-Atlantice, Forțele Navale au în vedere programe de înzestrare

pe termen mediu și lung. Sunt propuse sau se află în diferite stadii de derulare 6 programe majore de înzestrare: Modernizarea fregatelor tip 22, etapa a doua; Realizarea sistemului de supraveghere maritimă; Achiziționarea a patru vânătoare de mine; Achiziționarea a patru corvete; Realizarea unui sistem integrat de comunicații pentru Forțele Navale; Realizarea unui sistem de identificare amic-inamic.

În perspectivă sunt propuse pentru inițiere un număr de șapte programe majore de înzestrare, ultimul având ca termen anul 2025: achiziționarea (realizarea) a patru remorchere maritime și fluviiale pentru asigurarea manevrelor în zonele portuare și acțiunilor de salvare; achiziționarea unei nave logistice necesară pentru asigurarea suportului logistic al fregatelor, vânătoarelor de mine și corvetelor; modernizarea navelor purtătoare de rachete necesară pentru asigurarea interoperabilității sistemelor, de echipamente și armament cu NATO; revitalizarea submarinului; achiziționarea a trei submarine; achiziționarea unui sistem meteo-hidrologic pentru asigurarea transmiterii datelor specifice pentru modulul corespunzător din cadrul SCOMAR; achiziționarea unui sistem de instruire prin simulare.

Forțele Navale Române se prezintă în 2008 ca o structură modernă, capabilă să acționeze pe mare, în aer și sub apă, cu capacități de proiecție în afara Mării Negre, un instrument important al Statului Român la pace, criză și război

Foto: Mihai Egorov

Foto: Mihai Egorov

Foto: Spate Bunea

Foto: Eugen Mihail, JPA

**Defilarea gărzii de onoare
la Ziua Marinei**

ZIUA MARINEI –

Sărbătoarea tuturor românilor

Motto:

„Eu țin ca marina noastră să fie o marină puternică, dominată de un singur gând și în care marinarii să fie adevărați marinari, adică oameni a căror dragoste să nu se îndrepte spre uscat, ci departe, pe valurile vijelioase ale mărilor, iar sufletul să le fie legat de vasul lor. În acest chip se va putea făuri un ideal comun marinarilor de război și celor din marina comercială”.

Carol al II-lea

Comandor dr. **Marian MOȘNEAGU**
Serviciul Istoric al Armatei

La 15 august 1902 s-a serbat oficial la Constanța patronul Marinei - Sfânta Maria Mare, la bordul crucișătorului *Elisabeta*. Ceremonialul militar și religios de dimineață a fost urmat de regate, jocuri marinărești și o serată venețiană, organizate cu concursul Primăriei.

An de an, manifestările au evoluat ca amploare și spectaculozitate, ele fiind susținute, în special în perioada interbelică, de Liga Navală Română și Asociația Marinarilor Civili „Regina Elisabeta”.

În anul 1938, datorită decesului Reginei Maria a României, la 18 iulie, Ziua Marinei a fost serbată la 8 septembrie - Sfânta Maria Mică. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, Ziua Marinei s-a serbat într-un cadru sobru, de reculegere și preamărire a eroilor marinari. Manifestările organizate în perioada 1948-1953 au fost subminate

de opțiunea autorităților de a serba Ziua Flotei Maritime a U.R.S.S. Prin Decretul Prezidiului Marii Adunări Naționale nr.

309 din 29 august 1953, s-a instituit Ziua Marinei Militare a Republicii Populare Române, care s-a serbat, începând cu anul 1954, în prima duminică a lunii august, ca *sărbătoare militară și populară*, până în anul 1989. Din anii '60, Ziua Marinei a fost intens politizată, manifestările fiind coordonate de organele de partid și având un pronunțat caracter propagandistic. Din anul 1970, ea a constituit punctul culminant al *Serbărilor Mării*. În anul 1990, s-a revenit la tradiția serbării Zilei Marinei Române la 15 august, sărbătoarea fiind cunoscută, din anul 1999, și ca *Ziua Marinei și a Lucrătorului Portuar*.

De-a lungul anilor, Ziua Marinei a fost onorată de regele Carol al II-lea și Mihai I, președinții Gheorghe Gheorghiu-Dej, Nicolae Ceaușescu, Ion Iliescu, Emil Constantinescu și Traian Băsescu, precum și de echipajele unor nave militare străine aflate în portul Constanța.

Sfânta Maria – ocrotitoarea marinarilor

În țara noastră, Maica Domnului a fost adoptată ca ocrotitoare a Marinei Române încă de la începutul secolului al XIX-lea, o dată cu alegerea sa ca patron al navigatorilor români. Ulterior, această opțiune a fost întărită prin diferite acțiuni și acte de adâncă trăire spirituală și duhovnicească.

Astfel, prin adresa nr. 20 din 24 iulie 1906, preotul Nicolae Paveliu, parohul econom al Bisericii Catedrale „Sfinții Apostoli Patru și Pavel” din Constanța, solicita primarului urbei aprobarea de a ctitori o biserică având hramul „Adormirea Maicii Domnului”, tocmai pentru a întări această comuniune dintre biserică și comunitatea marinărească locală: „Fiind informat că în ziua de 6 august a.c. se va face întemelierea Sfintei Biserici din partea de sus a orașului și deoarece cu această ocazie, coform legiurilor noastre bisericești, urmează a se fixa și hramul sau patronul acestui sfânt locaș, Subsemnatul, ca paroh al Bisericii de jos și ca cunoscător vechiu al necesităților religioase ale acestui oraș, îmi permit a da și umila mea părere în această privință, părere care socotesc că vă va înlesni foarte mult în această chestiune. Este cunoscut, Domnule Primar, că orașul Constanța este nu

numai un oraș comercial și deci sediul Marinei noastre comerciale, ci și un port maritim militar, deoarece aici s-a stabilit și sediul marinei noastre de război, ca și mica Școală de Marină ce avem. Dacă însă s-ar unifica aceste două patronuri, adică al Sfintei Biserici de sus cu al Marinei noastre de război, s-ar putea face în fiecare an o sărbătoare grandioasă, care să fie și a Marinei, și a Bisericii și a orașului, sărbătoare deci demnă atât de numele nostru de român, cât și de acela de creștin ortodox și care, prin faptul că ia parte la ea toate vasele aflătoare în port, ar putea să contribuie la fala poporului nostru în afară.”

Ca bun cetățean și creștin, primarul Ion Bănescu a sprijinit această inițiativă și prin adresa nr. 3414 din 27 iulie 1906 a cerut aprobarea Prea Sfinției Sale Episcopului Dunării de Jos din Galați: „Cu ocaziunea punerii temeliei sfântului nostru locaș de biserică, urmează să se aleagă hramul acestui sfânt așezământ. În vederea aceasta, ne-am gândit să legăm prăznuirea bisericii de unele tradițiuni locale, pentru ca sărbătorile din viitor să facă parte mai intimă din moravurile populațiunii noastre. Așa, Marina noastră are ca patron Adormirea Maicii Domnului, la 15 August, când în Constanța se face serbări la care iau parte toate vasele din port și când orașul se împodobește și prăznuiește. Ținând seamă de faptul

acesta, ne-am gândit că ar fi bine să se stabilească hramul noii biserici care se clădește la Constanța să fie Adormirea Maicii Domnului. Am uni cu chipul acesta două sărbători pe care orașul le-ar prăznuși odată și cu toată cinstea tradițională. Aducându-vă aceasta la Înalta Prea Cucernicie Voastre cunoștință, vă rugăm să binevoiți a ne spune dacă aprobați alegerea acestui hram.”

Prin adresa de răspuns nr. 1467 din 31 iulie 1906, Episcopul Pimen al Dunării de Jos a încuviințat această inițiativă: „La adresa Domniei Voastre nr. 3414 a.c., avem onoarea a vă răspunde că cu plăcere consimțim la propunerea ce ne faceți ca hramul bisericii proiectate a se construi din nou în urbea Constanța să fie sărbătoarea Adormirea Maicii Domnului. Primiți, Vă rugăm, Domnule Primar, încredințarea distinsei Noastre considerațiuni și arhierească binecuvântare.”

Prezența înalților reprezentanți ai Bisericii Ortodoxe Române la marile momente aniversare din viața Marinei a avut întotdeauna darul de a-i îmbărbăta și binecuvânta pe briații slujitori ai apelor. Un asemenea moment s-a consumat la **15 august 1930**, când episcopul Gherontie, a fost prezent de Ziua Marinei la festivitățile organizate la bordul distrugătorului *Mărăști*, în prezența M.S. Regelui Carol al II-lea.

Un alt moment de referință în viața comunității maritime ortodoxe de la Tomis l-a constituit ziua de sâmbătă, **20 iulie 1935**, când, la ora 13.30, la Constanța a avut loc o procesiune religioasă cu prilejul aducerii Sfintei Icoane a Maicii Domnului de la Sfânta Mănăstire Durău, județul Neamț.

La 1 octombrie a avut loc o serbare, prilej cu care Icoana Maicii Domnului făcătoare de minuni din Catedrala Episcopală a fost consacrată ca ocrotitoare a Marinei Române, atât militare cât și comerciale. Serbarea s-a desfășurat după următorul program: Liturgia solemnă oficiată de Prea Sfințitul Episcop Gherontie; Acatismul „Acoperământul Maicii Domnului”; Cuvântarea Prea Sfințitului Episcop Gherontie; Rugăciunea de consacrare. La serbare au asistat autoritățile militare

și civile ale orașului, reprezentanții Marinei Militare cu drapele și reprezentanții Marinei Comerciale, în persoana căpitan-comandorului Grigore Popovici și a ofițerilor de pe navele aflate în port. De asemenea, au fost prezenți membrii Societății Marinarilor Civili „Regina Elisabeta” cu drapelul, reprezentanții Asociației marinărești „Orizontul”, împreună cu președintele lor, comandorul Iosif, precum și delegațiile muncitorilor portuari. Serviciul religios a început la ora 08.00 pentru preoți și la ora 10.00 pentru autorități.

Cu acest prilej, P.S. Episcop Gherontie a binevoit să spună: „*Lubiților, Domnii contraamirali Ioan Bălănescu, inspectorul general al Marinei și lsbășescu, comandantul Diviziei de Mare din Constanța, plini de duh sfânt și de credință pentru Preacurata Fecioara Maria - vă este cunoscut că au onorat cu prezența Domniilor lor, a trupei și muzicii militare maritime, la gară și de aici în procesiune la catedrală, în ziua de 20 iulie, anul curent, când ne-a sosit în Constanța Dumnezeescul Odor - Icoana Maicii Domnului, făcătoare de minuni, dăruită de evlaviosul frate Gheorghe Coțcaru, din sfânta mănăstire Durău, județul Neamț. Lubiților, Noi, smeritul slujitor și rugător către Preacurata Maică și către Prea Dulcele Său Fiu, Domnul nostru Iisus Hristos, am socotit că în ziua cea mai nimerită a proclamării Sfintei Icoane în înțelesul de mai sus, nu poate fi decât 1 octombrie al fiecărui an, când Sfânta noastră biserică serbează „Acoperământul Maicii Domnului”, pe care l-a văzut Patriarhul Epifanie la Biserica Vlahernei. Domnilor amirali, ca părinte sufletesc al Dobrogei, mă umplu de bucurie, laud și binecuvântez gestul Dumneavoastră, de a solicita pentru Marină, ocrotirea și acoperământul Maicii*

Domnului. Sfânta Icoană făcătoare de minuni ce ne stă înaintea, se proclamă azi - și pentru totdeauna - Odorul de închinare al trupelor de mare. Ea va sta la îndemâna garnizoanei maritime. Primim, cu toată recunoștința, hotărârea dumneavoastră de a se destina, la sfintele slujbe din Duminici și sărbători, o gardă de onoare militară și vă mulțumim din suflet.”

Însăși Regina Maria a României, deși protestantă, a ctitorit la Balic o biserică ortodoxă — „Stella Maris”, Biserica Maicii Domnului de la Mare -zidită pe țărmul mării, aidoma unei bisericuțe pe care regina o văzuse cândva în Cipru. „O clădire puțintică - după cum avea să o descrie chiar Regina - de piatră nelucrată. Se găsește pe o prispă cu privirea peste mare; valurile îi cântă cântecele lor; la poale cresc flori, ca un dar, și aproape clocotește un zvor cu apă limpede cum e cleștarul, din care însetatul poate bea. Biserica e așa de mică încât pare o caschetă pusă pe o lespede dar, încă de departe, forma ei o dă de gol drept o caschetă sfântă, cu o taină ascunsă adânc în inimă. Taina aceasta e gândul Domnului, patima neclintită care împresoară pământul ca un inel de flacăra, patimă care sălășuește în miezul oricărei nădejdi omenești, care se înalță din veșnica neliniște a oricărei inimi. Și tocmai pentru acest nesaț covârșitor al omului față de ceea ce e mai înalt, mai larg, mai ager, mai mare decât el, nesaț care-i face pe toți deopotrivă înaintea Soarelui, a fost zidită Stella Maris”.

În mesajul adresat la **15 august 2001**, de ziua lor, I.P.S. Teodosie, arhiepiscopul Tomisului i-a binecuvântat pe marinarii români: „*Lubiți fii ai mărilor, Biserica drept măritoare a lui Dumnezeu prăzmuiește, în ziua de 15 august, pe Împărăteasa*

tuturor îngerilor, pe Pururea Fecioara Maria Născătoarea de Dumnezeu. Sfintei Fecioare Maria, Biserica îi acordă o cinstire deosebită față de cea a sfinților. Maica Domnului a devenit în mod deosebit cinstită de cei ce călătoresc pe apele mărilor, care și-au ales-o drept ocrotitoare. Astfel, ziua de prăznuire a „Adormirii” sale, ziua de 15 august, a devenit Ziua Marinei. În această zi, marinarii români aduc prinos de recunoștință Celei ce le veghează calea și-i ocrotește de furtunile cele pierzătoare. Marele praznic pe care îl cinstim ne oferă ocazia ca să rugăm pe Maica Luminii să vă aducă în suflete liniște, pace și bucurie duhovnicească și să vă dăruiască cele de folos pentru dobândirea fericirii veșnice. Ca păstor, vă binecuvântez pe toți cei ce vă aflați în misiune sau în orice împrejurare pe valurile mării și vă încredințez de purtarea mea de grijă și de dragostea părintească.”

Sărbătoare centenară

În urmă cu mai bine de un secol, prin adresa cu nr. 6082 din 6 august 1902, Cristea Georgescu, primarul Constanței, din dorința de a atrage cât mai mulți turiști pe litoral, s-a adresat primarilor localităților reședințe de județ din toată țara, atenționându-i asupra semnificației acestei sărbători: „*Cu ocazia serbării zilei de 15 august a.c. - Sfânta Maria -, patroana Marinei, vor avea loc în apele Constanței și pe uscat niște serbări demne de văzut, precum regate, alergări, serate venețiene, mare*

bal pe apă, bărci alegorice, descoperirea Americii, naufragiul Meduzei, corabia Argonauților și altele.”

Astfel, la **15 august 1902**, Ziua Marinei a fost marcată la bordul crucișătorului *Elisabeta* printr-un Te-Deum la care a luat parte și ministrul de Război Dimitrie A. Sturdza, urmat, în după-amiaza și seara aceleiași zile, de un banchet și serbarea marinărească propriu-zisă, dată în folosul Palatului Invalizilor. Un an mai târziu, la regate au participat și bărcile vasului de război rus *Psezuape*, aflat în vizită în portul Constanța.

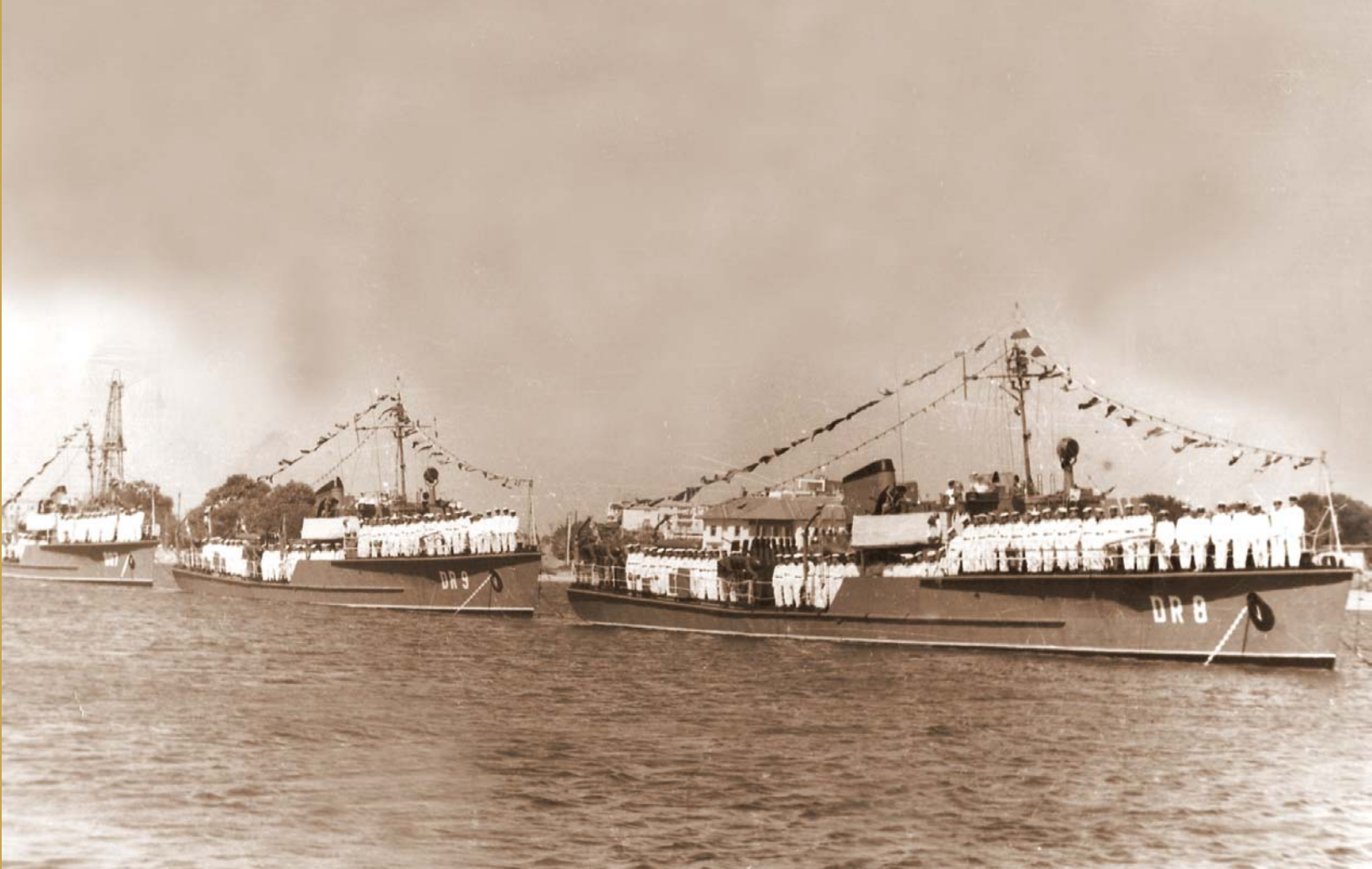
De la un an la altul, serbările au sporit în amploare și semnificații. Astfel, în anul **1911**, serbările au fost organizate de Societatea Marinarilor „Regina Elisabeta”. Manifestările au fost deschise pe 14 august, zi în care s-au desfășurat la Constanța cursele de bărci cu vele și rame, militare și civile. Premiile au fost asigurate de domnul Heitz, antreprenorul Cazinoului comunal și de către compania dramatică „Davila”. Programul a continuat cu o excursie pe mare cu vaporul *Împăratul Traian* și o serată venețiană. Aceasta a constat din focuri de artificii, serenade de mandolină și ghitară în gondolă, coruri, dansul mateloților și dansuri naționale pe un ponton luminat *a giorno*, apariția de monștri marini și bărci alegorice, defilarea emblemei societății, apărarea unei cetăți la coastă, corabia naufragiată, mare bombardament naval între o galeră

genoveză și un torpilor, carnavalul bărcilor remorcate ș.a.

Serbarea propriu-zisă, de a doua zi, a cuprins manevra de salvare a unui vas naufragiat, scafandri la lucru în apă și la suprafață, sărituri cu bicicletele în mare, cavaleria nautică și alergări de cai pe mare, catarg orizontal și vertical cu premii, curse după rațe, curse de sandoline, curse în adâncime pentru scoaterea din fundul mării a diferite obiecte, fără costum de scafandru, curse de înot și din nou, excursie cu vaporul *Împăratul Traian*.

În anul **1912**, serbarea nautică a fost pusă sub înaltul Patronaj al Majestății Sale Regina Elisabeta, inițiativa

organizării sale aparținând Societății „Regina Elisabeta” a Marinarilor Civili din Constanța. În programul întrecerilor marinărești au apărut probe noi precum „Care-i mai tare” (trasul la parâmbă din bărci), curse în saci, respectiv curse de alergări doi câte doi legați de picior, lupta pe școndri, ghiordelul magic, lupta cavalerilor de Malta etc. Acestea se continuau în noapte cu jocurile de proiectoare de pe nave, coruri, statui de marmură, fântâni luminoase, serenade în bărci, dans și altele. Ulterior, imaginația organizatorilor a amplificat pitorescul întrecerilor cu probe noi, precum cursele de tauri, săriturile în apă, meciurile de cocagne, cursele cailor de mare, vânătoarea de rațe și surprize... româno-americane, ocazionate de prezența la manifestări, al 15 august 1920, a echipajului contratorpilorului U.S.S. 210.

Ziarul „*Dacia*” consemnează faptul că duminică, **16 august 1915**, au avut loc serbarea nautică și regate, susținute de Cohorta Cercetașilor din Constanța, cu concursul Societății Marinarilor Civili „Regina Elisabeta”, sub patronajul A.S.R. Principele Carol. În prima parte a serbării, s-au desfășurat regate de bărci cu vele mari și mici, curse de înot de viteză și rezistență, concursul de prindere de rațe și talere, concurs de *watter polo* între echipele Centurii, Tomis și Callatis, regate de bărci ale vaselor militare și comerciale, iole,

sandoline, lotci etc., diferite jocuri pe apă și exerciții de salvare executate de cercetași cu barca de salvare a Căpitaniei portului. Partea a doua a serbării a constat într-o serată venețiană pe apă, în dreptul Cazinoului, însoțită de un concert instrumental și diferite figuri alegorice executate de cercetași, iar în partea finală, un mare bal cu cotillon în sala Cazinoului comunal.

La **15 august 1918**, la Chilia Veche s-au organizat serbări nautice în folosul orfanilor de război. Acestea au constat din concursuri de bărci de monitoare cu 8 rame, bărci de baraj, bărci de vedete, lotci pescărești, bărci de șlepuri și godile. În partea a doua au avut loc jocuri marinărești la uscat: „Care-i mai tare” (trasul la parâmbă), curse în saci, curse de alergări câte doi legați de picior, lupta pe școndri, ghiordelul magic, lupta cavalerilor de Malta și gimnastică. În partea a treia s-au desfășurat curse de înot și sărituri în apă, catargul orizontal cu purcel, goana și vânătoarea de rațe, explozia unei torpile și scafandru.

Programul nocturn a inclus aprinderea pavoazului electric, jocuri cu proiectoare, coruri, statui de marmură, fântâni luminoase, naufragiul „MEDUZEI”, serenade în bărci și dans.

Conform relatării inserate în paginile ziarului „*Farul*” de luni, 29 august **1921**, programul serbărilor nautice din anul respectiv a constat din regate (bărci militare cu 4 și 5 rame, bărci armate

de ofițeri, bărci fără rame, bărci civile cu rame) și jocuri (școndrul dracului cu purcel în gură, parâmba miraculoasă, curse de înot, goana după rațe, corul misterios, disperării, cocoșării salvatori, sărituri, curse de cai marini, lupta cu maurii, naufragații „MEDUZEI”). Seara, surprizele au continuat cu artificii, focuri bengale, coruri și serată venețiană.

Un an mai târziu, serbările au cuprins curse de bărci cu 10 și 4 rame, sărituri în apă, curse de lotci, de bărci fără rame, întreceri de înot, de cai, școndru miraculos, watter polo, vânătoare de rațe, iar la sfârșit, explozia unei mine. Celor mai destoinici dintre participanții la concursuri li s-au împărțit premii în valoare totală de 9 000 lei. Seara, la ora 21.00, au avut loc alte exhibiții și frumoase jocuri de artificii.

În anul **1924**, semnalul începerii serbărilor mării a fost dat de trei lovituri de tun, urmate de curse de bărci militare și de lotci de pescari cu câte trei, două și o ramă, salturi în apă, polo pe apă, exerciții de scafandrieri, curse de dandy, exerciții de trapez, curse de bărci fără rame, curse de înot, tobogan, vânătoare de rațe și explozii de mine marine, după care pe bordul bricului *Mircea*, amiralul Vasile Scodrea a împărțit premiile.

Ziua Marinei s-a serbat în virtutea acelorași frumoase tradiții și la bordul bricului *Mircea*, care, în perioada 1 iulie – 2 septembrie **1925**, a executat

un marș de instrucție pe itinerariul Constanța, Pireu, Navarin, Corfu, Durazzo, Boche di Cattaro, Ragusa, Suda, Rhodos, Smirna, Ceanak, Cospoli, Constanța. Deși se afla departe de țară, în portul Suda din Insula Creta, la 15 august legendarul velier-școală a ridicat marele pavoaz. Serbarea, constând din curse de bărci, curse de înot, sărituri, Tug of war (trasul la parâmbă), curse în saci, lupte în apă și pe tangon etc., a fost o reușită, toți câștigătorii fiind premiați.

La **15 august 1928**, în prezența membrilor Casei Regale, cu prilejul festivităților ocazionate de serbarea patronului Marinei Române, au fost botezate cele patru hidroavioane „Savoia”, sosite la Constanța cu câteva zile înainte, yachtul *Isprava* al principesei Ileana și cutterul *Domnița Ileana* al Yacht Clubului Regal Român. Concursurile nautice și de natație au fost recompensate cu Cupele „Principele Nicolae”, „Regina Maria” și „Principesa Ileana”. La aceste competiții, care au adăugat probe noi, precum regate, sărituri de la trambulină, înot, jocuri și surprize marinărești gen *Balena Mării Negre*, *Lebăda care face ouă*, *Flota lui Ramolitus*, *Zâna Mării* etc., a participat și echipajul bricului polonez *Lwow*.

În anul **1933**, între concursurile specifice Zilei Marinei au figurat cursa de bărci cu 8 rame, ștafetă de înot, curse de baleniere, curse de care romane, alergări cu bărci fără rame, curse de lotci, cursa înotătorilor fond, hidroglișoare, tragerea cu parâmbă între două bărci, cai marini, sărituri de pe platformă, curse de bărci cu ofițeri. După ora 18.00, au urmat alte surprize: jocuri pe gabară, școndru cu purcel, goana după rațe, torpile submarine, lupta cu prăjina și explozia unei mine.

Așezată la loc de cinste între datinile neamului, Ziua Marinei a continuat să fascineze opinia publică și oaspeții de onoare ai marinarilor români. Printre aceștia s-a numărat, la **15 august 1935**, și un grup de membri ai Ligii Navale Poloneze care au oferit Majestății Sale

Regelui Carol al II-lea și primarului Constanței, Horia P. Grigorescu, medalia de bronz a Ligii, o hartă a canalului proiectat să unească Marea Baltică cu Marea Neagră și o frumoasă cupă cu apă din Marea Neagră, simbol al înfrățirii celor două mări.

În anul următor, cu același fericit prilej, M.S. Regele Carol al II-lea a hotărât ca unica școală pentru toți marinarii români să se numească Școala Navală a Majestății Sale *Mircea* și a creat „Medalia Maritimă”, transformată în anul 1938 în „Virtutea Maritimă”. De asemenea, la **15 august 1936** în cadrul festiv al serbărilor nautice a fost botezat primul submarin românesc, *Delfinul*.

La **15 august 1937**, pentru prima dată în istoria Marinei Militare Române, Franța a trimis la Constanța contratorpilorul *Vauban*, pentru a o reprezenta la serbările Zilei Marinei. În acest an, Federația Română de Sporturi Nautice a organizat **prima caravană nautică** din România, sub numele „Caravana Marele Voievod Mihai”, la care au luat parte toate asociațiile sportive nautice civile și militare din

țară. Caravana a plecat din Giurgiu în ziua de 5 iulie și a ajuns, după 12 etape, la Constanța, după ce a trecut prin Oltenița, Turtucaia, Siliștră, Rasova, Brăila, Măcin, Galați și Tulcea.

Ziua Marinei a fost serbată cu toate onorurile și la Călărași, Cetatea, Corabia, Craiova, Galați, Hârșova, Ismail, Oradea, Orșova, Sulina și Timișoara.

Un an mai târziu, din cauza doliului național pricinuit de moartea, în ziua de 18 iulie, a M.S. Reginei Maria a României, tradiționalele serbări de Ziua Marinei au fost amânate pentru data de 8 septembrie - Nașterea Maicii Domnului.

Echipele se înfruntă cu câte o sulită improvizată dintr-o coadă de mătură, până ce unul din cavaleri este răsturnat de pe calul lui. Natural că până la urmă bătălia este generală și bielele sulite se frâng una după alta, spre disperarea șefului de echipaj care își smulge părul din cap, gândindu-se cum le-ar putea înlocui în primul port, fără să mai fie obligat să facă acte justificative în cinci exemplare”.

În vreme de război

La **15 august 1940**, pe lângă pomenirea în toate bisericile, Liga Navală a organizat în București un serviciu special la biserica „Sf. Spiridon”, la care au luat parte comitetul, membrii și membrele Ligii aflați în Capitală, precum și cei care s-au simțit legați sufletește de Marină și marinarii noștri.

Serviciul divin a fost oficiat de S.S. părintele Grigore Antal, care în cuvântarea sa a spus, printre altele: „...Împiedicați de vremurile grele prin care trecem să se serbeze Ziua Marinarilor cu fastul din anii trecuți, Liga Navală Română și-a ținut de a sa datorie ca într-un cadru mult mai restrâns dar solemn, să aducă aceeași pioasă pomenire și profundă recunoștință eroilor marinari care, prin curajul, devotamentul și iubirea lor de țară, și-au jertfit viața pentru apărarea și mărirea ei. De aceea, astăzi, 15 august, pe lângă prăznuirea Adormirii Maicii Domnului, Sfânta Maria Mare, toată suflarea românească serbează și Ziua Marinei. De ce și-au ales marinarii această zi? Pentru că Maica Domnului, ca femeie și mamă, înțelege mai bine îngrijorarea și durerea mamelor care își așteaptă cu înfrigurare copiii plecați pe întinsul nesfârșit al apelor și pentru că în atâtea cămine mame de copii și soțiile celor plecați se roagă la icoana Maicii Domnului pentru soarta celor plecați să înfrunte furtuna mărilor și pentru că însuși marinarul în luptă aprigă cu valurile își îndreaptă gândul și inima tot către o femeie, fie mamă, fie soție. În această zi se invocă spiritul ocrotitor al Sfintei Fecioare Maria pentru a avea în paza sa pe marinarii în primejdie și se slăvesc eroii apelor, care prin curaj și jertfă au murit pentru apărarea Țării și întregirea neamului.”

În conformitate cu Ordinul telegrafic nr. 8084/1941, Ziua Marinei a fost sărbătorită la **15 august 1941** – se arată într-un raport al comandantului Diviziei de Mare, contraamiralul Ioan Georgescu către Comandamentul Marinei Regale – „într-un cadru de reculegere, constând într-un serviciu divin la toate bisericile din localitate, în prezența delegațiilor de la unitățile Marinei și s-a făcut pomenirea eroilor marinari, căzuți la datorie, în

campaniile 1877-1913, 1916-1918 și din războiul actual. La nave, echipajele fiind adunate la front, s-a citit tabelul celor morți, iar în cuvântările ținute de către comandanți s-au premărit faptele de arme ale celor ce și-au jertfit viața pentru Patrie, Tron, Neam și Marină. În cazarma Corpului Echipajelor Maritime trupa a fost adunată în careu, unde, într-un cadru solemn, s-a oficiat o slujbă religioasă de preoții militari pentru pomenirea celor morți pentru Patrie. În după amiaza zilei a avut loc în sala de spectacole a Corpului Echipajelor Maritime o șezătoare cu caracter marinăresc la care au luat parte ofițerii, maiștri, subofițerii și trupa din Corpul Echipajelor Maritime. S-au executat marșuri și cântece marinărești de către fanfara Marinei. Au urmat recitări și câteva scene improvizate. Serbarea s-a terminat cu Imnul Regal executat de fanfara Marinei”.

La București, la ora 11.30 a avut loc la biserica Sf. Spiridon din Calea Șerban Vodă un parastas pentru eroii marinari morți în război. Au fost prezenți viceamiralii Nicolae Păiș, subsecretarul de stat al Marinei și Eugeniu Roșca, comandantul Marinei Regale, generalul Paul Teodorescu, fost ministru, comandorul Dobrescu, secretar general al Ministerului Aerului și Marinei, viceamiralii Ioan Bălănescu și Petre Bărbuneanu, foști comandanți ai Marinei, generalul Gheorghe Radu, prefectul Poliției Capitalei, contraamiralul (r) Alexandru Constantinescu, generalul Năsturaș, generalul dr. Panaitescu, fost secretar general al Ministerului Sănătății, generalul Georgescu-Pion, comandorii Iacob Bălan, dr. Constantinescu-Claps, Popovici Mane, Iacom Dorin, Popescu Virgil, Arpad Gherghel, director de cabinet al ministerului, locotenent-comandorii ing. Dumitriu, Mișu Petrovici, Ioanițiu, colonelul dr. Răduțescu, colonelul magistrat Stănescu, maiorul magistrat Tărăneanu, locotenent-comandorul Foca, comandorul Istrate, căpitanul adjutant Receanu, locotenent-comandorii Condescu, Vlasopol, căpitanii Mocanu și Mircescu, comandorul Aurel Negulescu, secretarul Ligii Navale Române, locotenent-comandorul Gheorghe Roșescu, precum și domnii Nae Secăreanu, de la Opera Română, avocat Oliva, de la Serviciul Maritim Român, ing. Vardala etc. Slujba a fost oficiată de către preoții Grigore Antal, Gheorghe Vintilescu și Alexandru Săvulescu. La Sanatoriul militar pentru ofițeri „Elena Eraclide” s-a oficiat o slujbă religioasă pentru marinarii căzuți la datorie. După oficierea slujbei, părintele protoiereu Inochentie Ștefănescu a evocat sacrificiul marinarilor noștri. La librăria „Cartea Românească” a fost organizată o vitrină cu trofee ale marinarilor români, obținute pe frontul

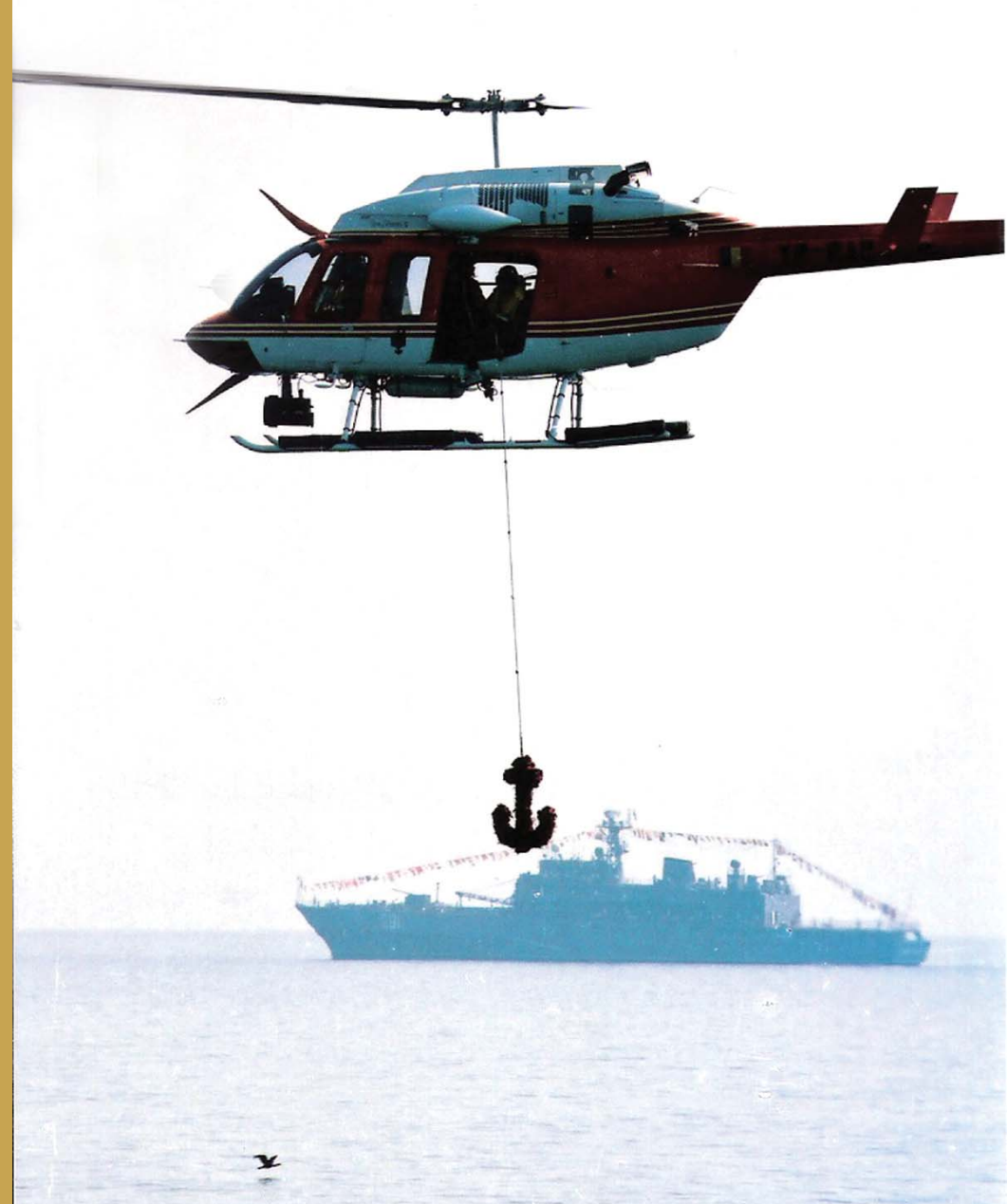
maritim și fluvial: un pavilion sovietic capturat, silueta distrugătorului Moscova, scufundat de Marina Română, colaci de salvare culeși de la acest distrugător, rămășițe de la navele fluviale distruse sau capturate pe Dunăre etc. La Capela Militară din Constanța, dinaintea icoanei Sfintei Fecioare, dăruită prin hărnicia unui monah de la schitul Durău, s-a oficiat un serviciu religios de către clerul episcopal, format din sfinții părinți Marin Rădulescu, Grigore Sorescu, referent eparhial, protoiereu Andrei, Coadă și Miron Calistrat.

La una din unitățile Marinei Regale Române s-a desfășurat un serviciu religios, oficiat de preotul căpitan Voineanu, confesorul Marinei. A urmat defilarea marinarilor.

În aceeași zi, la Brăila, în biserica arhiplină de marinari români, germani și camarazi de alte arme, părintele căpitan Capinus a oficiat serviciul divin, în prezența contraamiralului Alexandru Gheorghiu, comandantul Diviziei de Dunăre. Slujba a fost urmată de un pelerinaj la Cimitirul Eroilor.

Manifestări similare au avut loc la Brașov, Calafat, Călărași, Galați, Piatra Neamț, Târnava Mare, Timișoara și Turnu Severin, organizate din inițiativa și cu sprijinul Ligii Navale Române.

În cuvântarea ținută la Radio cu prilejul Zilei Marinei, contraamiralul adjutant Nicolae Păiș a arătat: „Iubiți marinari, Mă adresez marinarilor de război și comerciali, precum și celor ce cunosc și iubesc marea. Ca subsecretar de stat al Marinei, îmi revine datoria să vă spun câteva cuvinte cu ocazia Zilei Marinei și o fac cu plăcere. Marea nu a prezentat niciodată siguranță și totdeauna omul s-a simțit mic și fără putere în fața ei. Cu toate acestea, omul, în lupta pentru existență, s-a avântat pe ea. Când în largul mării vasul este surprins de tempesta care răscolește marea, marinarul rămâne fără putere și își încredințează soarta în mâinile lui Dumnezeu. De aceea, marinarii, înainte de a lua largul, mergeau împreună cu mamele, soțiile, cu copii lor, la biserică și se rugau Fecioarei Maria să înlănzească marea și să-i aducă sănătoși în port. După plecarea lor, mamele, soțiile și copiii se duceau zilnic la marginea mării și, implorând pe Fecioara Maria, serugau pentru salvarea celor iubiți, care se găseau pe ape. Astăzi, 15 august, biserica prăznuiește pe Sfânta Fecioară Maria, făcătoarea de minuni, iar o dată cu ziua aceasta marinarii sărbătoresc și pe patroana lor, zi de mare sărbătoare, intrată de mult în tradiția noastră marinărească. Țara cere astăzi marinarilor, aflați la posturile de veghe, să lupte împotriva flotei bolșevice, oprind navele lor de a pângări apele noastre naționale. Navele noastre, cu echipajele gata

de luptă, scrutează orizontul, pentru a descoperi inamicul și a-l ataca. Acolo, pe nave, unde spiritul de solidaritate înfrățește pe marinari, de la șef la simplu matelot, comandantul adună echipajul la pupa, ca să înalțe Sfintei Fecioare Maria ruga fierbinte pentru victoria neamului nostru. Așa au făcut înaintașii noștri și au izbutit. Astăzi, soarta neamului românesc se hotărăște pe fronturile de luptă ca și în trecut. După cum în ceasurile de grea cumpănă vrednicii și credincioșii voievozi, înconjurați de obștea luptătorilor, a fețelor bisericesti și a mulțimii de rând își înălțau glasurile către sfinții proteguitori ai neamului și către Atotputernicul, rugându-i să mântuiască glia strămoșească de încălcările vrăjmașilor, tot astfel și noi să ne îndreptăm astăzi inima și gândul către patroana noastră. Pentru ocrotirea apelor noastre și a celor ce călătoresc pe ele, marinarii noștri te-au ales pe Tine, Fecioară Maria, proteguitoarea lor și în sufletele lor, fiecare Ți-a zidit un altar. Către Tine, Sfântă Fecioară, ne plecăm genunchii, noi, marinarii de pe întinsul apelor românești; de la Tine cerem cu

smerenie să ascultți rugăciunile noastre, să bunecuvântezi echipajele, navele și roadele străduințelor lor. Oțelește brațul și sufletul marinarului. Flotelor noastre, care luptă pe Dunăre și Mare, dăruiește-le deplină izbândă asupra dușmanilor, pentru întregirea patriei și pentru veșnica viață a neamului nostru.”

Serbările organizate la **15 august 1942** au constat în oficierea serviciilor divine, în prezența autorităților militare și civile din localități și din demonstrații nautice, acolo unde situația a permis. Toate filialele s-au întrecut între ele cum să arate cât mai mult, prin membrii și autoritățile locale, dragostea pentru marină și admirația lor pentru bravi noștri marinari. Ca fapt istoric, Ziua Marinei a fost serbată în 1942 și la Odessa și la Nicolaev, pe apa Bugului.

În această zi au fost expediate telegrame omagiale de către centrala Ligii Navale Române către M.S. Regele Mihai I, președinte de onoare al Ligii, mareșalul-conducător Ion Antonescu, membru de onoare și profesorul Mihai Antonescu, vicepreședintele Consiliului de Miniștri, membru de onoare al L.N.R.

Manifestări similare au fost organizate la Braşov, Caracal, Slănic Moldova, Timişoara, Piatra Neamţ, Moldova Veche, Drencova, Turnu Severin, Calafat, Corabia, Turnu Măgurele, Zimnicea, Giurgiu, Olteniţa, Ostrov, Călăraşi, Cernavodă, Hârşova, Măcin, Brăila, Galaţi, Tulcea, Ismail, Vâlcov, Chilia Nouă, Cetatea Albă, Odessa, Nicolae şi Mangalia.

La Vâlcov, vedeta de siguranţă nr. 3 a transportat şi asistat cu autorităţile şi navele din localitate la serviciul divin de la bordul *N.M.S. Kogălniceanu*. După amiază, au avut loc concursuri nautice între nave.

La **15 august 1943**, Ziua Marinei a fost sărbătorită atât în Capitală cât şi în restul ţării cu aceeaşi demnitate şi mândrie. În toate ziarele au apărut articole închinare Marinei şi marinarilor noştri, iar la Radio s-a prezentat un program bogat, constând din cuvântări, muzică şi recitări ocazionale.

În Bucureşti, la serviciul divin oficiat de părintele Vintilescu la biserica Sf. Spiridon din Capitală, au participat viceamiralul adjutant Nicolae Păiş, preşedintele L.N.R., amiralii în rezervă Petre Bărbuneanu şi Constantin Niculescu-Rizea, amiralul Cezar Boerescu, viceamiralul Ioan Bălănescu, contraamiralii în rezervă Alexandru Constantinescu şi Constantin Negru, generalul N. Negreanu, comandorul August Roman, secretar general al S.S.M., comandorii Constantinescu-Claps şi Mişu Petrovici, căpitan-comandorul Alexandru Dumbravă de la Comandamentul Marinei Regale Române, comandorul Drăghicescu, comandorul Vlasopol, căpitan-comandorul Eugen Săvulescu, Virgil Popescu de la Navigaţia Fluvială Română, precum şi un mare număr de tineri ofiţeri din Marina Regală.

În provincie, serbarea s-a desfăşurat în chip înălţător, cu concursul autorităţilor

În Capitală, Ziua Marinei s-a serbat la cabana Federaţiei Române a Sporturilor pe Apă, în prezenţa generalului Pantazi, ministrul Apărării Naţionale, contraamiralului adjutant Nicolae Păiş, ministru subsecretar de stat al Marinei, generalului Pălăngeanu, prefectul Poliţiei Capitalei, a ofiţerilor de marină din garnizoană, precum şi a numeroşi membri ai Ligii Navale.

Serbarea a început cu defilarea echipelor cluburilor nautice din Capitală: Dor de Ducă, U.C.B., Telefon Club, C.F.R., Banca Românească şi Yacht Club Regal Român.

După defilare, preotul căpitan Ianculescu a oficiat un serviciu divin pentru odihna marinarilor căzuţi la datorie în războiul sfânt, apoi s-a lansat în apă o splendidă ancoră de flori.

Contraamiralul adjutant Nicolae Păiş, ministru secretar de stat al Marinei şi preşedintele L.N.R. a ţinut să precizeze: „*Primul nostru gând trebuie să-l îndreptăm azi către aceia care, luptând pe întinsul apelor, s-au jertfit pentru Patrie. În memoria acestor eroi să păstrăm un minut de reculegere şi omagiu. Să îndreptăm, de asemenea, gândul nostru şi urările noastre de bine către marinarii care luptă pe bordul vaselor, împotriva duşmanului comun, pentru întregirea hotarelor, pentru gloria Patriei, pentru tronul Majestăţii Sale Mihai I şi pentru străduinţele şi jertfa de sine a Mareşalului Conducător, dezrobitor de neam, să fie încununate de laurii biruinţei*”.

La Constanţa, la ora 11.00 P.S. Episcopul Gherontie al Tomisului a oficiat un Te-Deum la Capela Militară, la care au fost invitate toate oficialităţile locale.

Divizia de Mare a dispus ca la celelalte biserici, la ora 10.00 să asiste câte o delegaţie de ofiţeri, maiştri şi trupă de marină.

În port, sărbătorirea a avut loc pe nave, într-un cadru impresionant prin sobrietatea sa. A fost un moment de adâncă reculegere pentru brava noastră armie de apă, pentru cei care şi-au jertfit viaţa pentru apărarea pământului scump al Ţării şi pentru câştigarea celei mai elocvente biruinţe din câte a dat dovadă Marina Română.

Programul zilei s-a redus la un serviciu religios care s-a oficiat la bordul unei nave, în prezenţa contraamiralului Ioan Georgescu, comandantul Marinei Regale Române, a ofiţerilor superiori din Marină şi a unor numeroase delegaţii de ofiţeri din marinele aliate germană şi italiană. Serviciul religios a fost oficiat

de preotul căpitan Gheorghe Tudorache, confesorul Diviziei de Mare, iar onorurile au fost date de către o companie de marinari, aliniată pe cheul din faţa Gării Maritime.

La ora 10.45, contraamiralul Ioan Georgescu a fost întâmpinat de locotenent-comandorul Nicolae Bardescu, care i-a prezentat raportul. În timpul ofierii serviciului divin, au fost pomeniţi eroii căzuţi la datorie. De pe puntea navei a fost coborâtă în apă o coroană de flori în formă de ancoră. Asistenţa a păstrat un moment de reculegere.

Fanfara a intonat apoi Imnurile român, german şi italian. Festivitatea s-a încheiat la ora 12.45. La scurt timp după aceasta, toate navele de luptă care participaseră la ploasa solemnitate au ieşit pe mare, pentru a continua să-şi îndeplinească misiunile specifice.

Foto: Robert Stoian

Foto: Mihai Egorov

locale la Arad, Avdarma (Tighina), Brăila, Calafat, Călărași, Giurgiu, Hârșova, Iași, Ismail, Lehliu (Ialomița), Mangalia, Ostrov, Piatra Neamț, Târgu Ocna, Turnu Severin, Tulcea, Vâlcov. La Cetatea Albă s-a organizat o excursie la Cimitirul Eroilor din vecinătate.

La Constanța, Ziua Marinei a fost serbată într-un cadru de sobrietate, la bordul unuia dintre distrugătoarele românești, în prezența generalilor Constantin Pantazi, ministrul Apărării Naționale, Nicolae Șova, ministru subsecretar de stat al Marinei și Crețulescu, precum și a comandorilor Horia Macellariu și Nicolae Bardescu, căpitani-comandorilor N.N. Voinescu și C. Niculescu, locotenent-comandorului Florian Bujoreanu, coloneilor Alexandru Ignătescu, prefectul județului și Nicolae Oprescu, primarul Constanței, precum și a delegațiilor de marinari germani, în frunte cu comandorul Heinz Kinderlein și a unei delegații italiene, sub comanda căpitanului Boicolo.

Onorurile au fost date de o companie de marină și fanfara Marinei Regale Române.

Serviciul religios a fost o creștinească manifestare de pomenire a celor căzuți, peste întinsul apelor prinzând ecou numele atâtor marinari bravi, în frunte cu comandanții lor.

Î.P.S. Episcopul Eugen Laiu a rostit apoi o rugăciune pentru odihna celor căzuți, iar fanfara a intonat *Rugăciunea și Imnul eroilor căzuți*. În mijlocul bazinului portului a fost aruncată o coroană de flori în formă de ancoră - modest omagiu de recunoștință pentru acei marinari români jefțiți pe altarul Patriei.

Cu acest prilej, comandorul Horia Macellariu a subliniat: „*Domnule ministru, Camarazi, Am pomenit astăzi, în al treilea an de crâncen război cu cel mai cumplit adversar pe care l-a avut neamul nostru vreadată, pe eroii noștri din trecutul război al întregirii, care prin jertfa și pilda lor stau la temelia Marinei noastre de astăzi; numai câteva din navele noastre poartă numele lor ca un semn al mării lor virtuți, dar aceste nave s-au înscris în istoria Marinei Regale Române, demne de aceste nume. Am pomenit astăzi și pe camarazii cu care am pornit acum trei ani la luptă și care alături de noi au căzut în avântul Virtuții lor și s-au dăruit Patriei și Istoriei pentru izbânda Neamului Românesc. Tuturor trecuți și mai apropiați eroi le-am închinat slava gândurilor noastre de acum și de totdeauna. Ei ne văd, ei ne conduc, ei ne dau puterea și dârzenia de a lovi adversarul peste tot unde încearcă să ne copleșească, pentru că lupta*

noastră este lupta de peste 2000 de ani a acestui neam de a-și apăra existența, libertatea și credința”.

Ziua Marinei a fost serbată similar și la Arad, Avdarma (Tighina), Brăila, Calafat, Călărași, Cetatea Albă, Craiova, Galați, Giurgiu, Hârșova, Iași, Ismail, Lehliu-sat, Mangalia, Ostrov, Piatra Neamț, Turnu Severin, Tulcea și Vâlcov.

La Brăila, în cadrul unei pioase solemnități, s-a oficiat sfințirea Troiței Grupului de Nave Grănicerești, la care au luat parte familiile eroilor marinari căzuți în războiul sfânt, autoritățile militare și civile din garnizoană, precum și personalul unității cu familiile acestora.

Slujba religioasă a fost oficiată de căpitanul preot Anghel Gondea, confesorul garnizoanei și preotul Constantin Niculae de la biserica Maica Domnului, răspunsurile fiind date de corul catedralei.

Locotenent-colonelul Paul Morfei, fost comandant de batalion al căpitanului post mortem Gabriel Lazăr a evocat faptele de arme și eroismul acestuia, iar locotenent-colonelul Teodor Alexeanu, comandantul Grupului a subliniat importanța luptei duse în Răsărit și recunoștința față de eroi, prin ridicarea acestei troițe, depunând personal o jerbă de flori.

Foto: Eugen Mihai, TPA

Foto: Robert Stoian

La 15 august 1944 Ziua Marinei a fost marcată în București, la cabana Federației Române a Sporturilor Nautice de pe Lacul Floreasca, în prezența amiralului August Roman, secretarul general al Subsecretariatului de Stat al Marinei, D. Colfescu, prefectul județului Ilfov, generalului Schelet, primarul Sectorului, profesorului I. Gheorghiu, șeful Sporturilor românești, ing. Corneliu Ionescu, directorul general al P.C.A., precum și a ofițerilor de marină și a unui numeros public.

Serviciul divin a fost săvârșit de cuvioșii preoți Croitoru, confesorul garnizoanei și Ursache, parohul bisericii Floreasca. Conform tradiției, a fost aruncată o ancoră de flori în apele lacului.

aruncată o ancoră de flori în apele lacului.

Părintele maior Croitoru și comandorul Aurel Negulescu, secretarul general al Ligii Navale Române, au rostit cuvântări ocazionale.

Au urmat demonstrațiile sportive, constând în întreceri nautice de caiac 1 și 2, schif 1, gig 2+1 și caiac dublu mixt, câștigătorii fiind premiați cu diplome, plachete, insigne și cărți oferite de Liga Navală Română.

La Constanța, sărbătoarea marinarilor s-a desfășurat la bordul crucișătorului auxiliar *Dacia*, fiind onorată de generalul Nicolae Șova, ministru subsecretar de stat al Marinei.

Serviciul religios a fost oficiat de P.S. Chezarie Păunescu, episcopul Tomisului, înconjurat de un sobor de preoți.

După terminarea pomelnicului, șalupa de comandament, având la bord garda de onoare, s-a deplasat în mijlocul bazinului portuar, unde a fost lansată o ancoră de flori.

În numele Marinei și marinarilor a vorbit contraamiralul Horia Macellariu, președintele filialei Constanța a Ligii Navale Române.

Cei prezenți au asistat la întreceri de bărci, baleniere și înot între echipele navelor.

Seara, la ora 20.00, în sediul Gării Maritime, echipajul N.M.S. *Murgescu* a susținut un reușit spectacol.

Manifestări similare au fost organizate și la Brașov, în tabăra de la Poiana, Ostrov, Târgu Ocna, Călărași, Sintești-Ilfov, în lunca Sabarului, Stoenesti - Muscel și Zimnicea, pe canalul Pasărea.

La 15 august 1945, în Capitală programul a fost destul de bogat, începând cu deschiderea unei reușite expoziții marinărești în aula localului Ministerului Marinei - unde și Liga Navală Română a avut un stand - intens vizitată de publicul bucureștean. La ora 11.00, s-a oficiat serviciul divin pe malul lacului Herăstrău, în prezența membrilor guvernului și ai Comisiei Interluate de Control, urmat de cuvântări, decorarea cu „Virtutea Maritimă” și competiții nautice.

Serbările au fost onorate de Gheorghe Tătărescu, vicepreședintele Consiliului de Miniștri, generalul Constantin Vasiliu-Rășcanu, ministru de Război, prof. Petre Constantinescu-Iași, ministrul Propagandei, Tudor Ionescu, ministrul

Foto: Eugen Mihai, TPA

Foto: Eugen Mihal, TPA

venețiană, cu bărci cu lampioane și focuri de artificii.

La Constanța, Ziua Marinei a fost sărbătorită printr-un Te-Deum care a avut loc la Capela Militară, în prezența autorităților civile și militare, în frunte cu Victor Dușa, prefectul județului Constanța și generalul Dima, comandantul militar al Dobrogei.

În provincie, pe lângă serviciul divin oficiat de la cel mai umil sat până la capitalele de județ, au avut loc și manifestări acvatice la Calafat, Craiova, Sintești-Ilfov, Slatina, Târgu Ocna, Tulcea, Drencova, Brăila, Turnu Severin și Orșova.

Între anii 1949-1953, ziua Marinei s-a rezumat la marcarea Zilei Flotei U.R.S.S. (ultima duminică din luna iulie), ceremonialul fiind diminuat ca semnificație din cauza intenției conducerii Ministerului Apărării Naționale de a schimba data acestei tradiționale sărbători naționale.

În epoca postbelică

Din anul 1954, când Ziua Forțelor Maritime Militare s-a serbat, conform Decretului Prezidiului Marii Adunări Naționale nr. 309 din 29 august 1953, în **prima duminică din luna august**, programul Zilei Marinei a fost politizat și adaptat noii ideologii promovată intens și în rândurile oștirii. Ca urmare, la **1 august 1954** s-a serbat pentru prima dată în Republica Populară Română Ziua Forțelor Maritime Militare.

Un an mai târziu, la propunerea Comandamentului Forțelor Maritime Militare, au fost editate de către Direcția Superioară Politică a Armatei o serie de materiale promoționale, precum afișe, panouri, lozinci, cărți poștale, iar prin grija Ministerului Industriei Alimentare, au fost fabricate țigările „MARINAR”!

Totuși, imaginația marinarilor rămâne

demnă de toată admirația publicului, având în vedere modul în care au fost regizate în Programul Zilei Marinei **1956** două dintre momentele comice. Astfel, *săriturile bufe în apă*, executate de actorii de la Teatrul Forțelor Maritime Militare au decurs după următorul scenariu: „*Pe faleză se plimbă un malagambist și o malagambistă. El mai mic mult ca ea. Se ceartă, el fuge de frica ei și se refugiază în barca de la debarcaderul Cazinoului, merge spre ponton. El se suie pe trambulină, ea după el. El de frică sare sau chiar cade în apă, iar ea sare și îl salvează. Se urcă pe ponton și dispar*”. Un alt moment de destindere îl reprezintă nunta atacată de pirați: „*Nunta într-o barcă mare de 4+1 sau 6+1, armament 4+1 sau 6+1, care sunt și nuntași. În barcă mireasa, mirele, nașul, nașa, trei muzicanți la prova. Pirații într-o lăcă sau canoe; patru la rame, unul la cârmă - șeful, 2-3 la prova. Tatuai, în maieuri, unul legat la un ochi, altul ciung, cu pantaloni ușori, doc negru etc. Nunta pleacă de la ponton spre digul mare, veselindu-se. Pirații pleacă de la ponton spre Cazinou, fiind atenți și scrutând marea în liniște, încordați, până dau cu ochii de barca cu nunta. Cu cea mai mare viteză se duc spre barca cu nunta, astfel ca să-i abordeze între faleză și ponton. Muzicanții intră sub bănci în barcă. Mirele este primul care sare în apă, apoi nașa și nașul, după care armamentul (nuntași). Pirații fură mireasa și pleacă cu ea. În barcă, mireasa (voinică), îi aruncă pe rând în apă și apoi trage la rame și salvează nuntași care mai rămăseseră în apă. Muzicanții, unul la rame și doi care cântă, se duc la ponton*”.

La Constanța, acum 50 de ani ...

Sâmbătă seara, la Teatrul de stat Constanța a avut loc o adunare festivă

consacrată sărbătoririi Zilei Marinei Române, la care au luat parte personalități ale administrației de partid și de stat centrale și locale, marinari de toate gradele, militari și din flota comercială și numeroși invitați. Adunarea a fost deschisă de contraamiralul Gheorghe Sandu, semnificația Zilei Marinei fiind evocată de căpitanul de rangul 2 Iosif Pricop, Teodor Coman, prim-secretar al Comitetului regional U.T.M. Constanța, Dumitru Iordănescu și directorul portului Constanța. Adunarea festivă s-a încheiat cu spectacolul prezentat de legendarul ansamblu ostășesc „Albatrosul”, dirijat de maestrul Marin Hudițeanu. Într-una din sălile Cazinoului a fost găzduită o interesantă expoziție marinărească.

Duminică, **3 august 1958**, Ziua Marinei Române s-a desfășurat după următorul program: ora 09.00: ridicarea pavilionului și marelui pavoaz în portul Constanța; ora 10.00: revista navală – port Constanța; ora 10.30: prezentarea mesajului de către ștafeta A.V.S.A.P. – nava-comandant; ora 10.45: concursuri sportive marinărești – portul Constanța; ora 11.45: jocuri marinărești – port Constanța; ora 12.30: parada ambarcațiunilor – port Constanța; ora 16.00: ieșire în larg cu navele *Mircea*, *Neptun*, *30 Decembrie* și pescadoare; ora 17.00: întâlnire de baschet între C.S. Marina și selecționata orașului

Foto: Eugen Mihal, TPA

Foto: Mihai Egorov

generalul Victor Dombrovski, primarul general al Capitalei, viceamiralul Nicolae Păiș, contraamiralul Nicolae Steriopol, contraamiralul Iacob Bălan, contraamiralul August Roman, viceamiralul Constantin Niculescu-Rizea, generalul Crețulescu, avocatul I.D. Ioan, comandorul Mircescu, directorul ceremonialului Președinției Consiliului de Miniștri.

La ora 10.30 a avut loc solemnitatea deschiderii Expoziției Marinei la Subsecretariatul de Stat al Marinei, unde au fost amenajate standurile Ligii Navale, Batalionului Geniu Marină, Arsenalului Marinei, Federației de Canotaj, Serviciului Hidrografic al Marinei, A.R.L.U.S., subsecția Marină și Serviciului Culturii, Educației și Propagandei. Întreaga asistență s-a deplasat pe marginea Lacului Herăstrău, unde s-au desfășurat serbările Marinei. În cadrul unei slujbe religioase, au fost arborate pavilioanele României și Națiunilor Unite. După cuvântul amiralului Petre Bărbuneanu, s-a trecut la decorarea celor care au adus servicii Marinei Române. Au urmat concursurile nautice dotate cu Cupa Marinei, la care au participat bărcile militare cu 8 rame și cinci skifuri. După amiază au avut loc concursuri de înot și sărituri, polo pe apă și concursuri de giguri și caiace. Seara s-a încheiat cu o sărbătoare

Minelor și Petrolului, Petre Bejan, ministrul Industriei și Comerțului, Lothar Rădăceanu, ministrul Muncii, Petre Bărbuneanu, subsecretar de stat al Aerului, I.G. Burcă, Gheorghe Vântu, subsecretari de stat la Interne, Constantin Agiu, subsecretar de stat la Ministerul Comunicațiilor și generalul Părvulescu, subsecretar de stat al Aprovizionării.

Din partea Comisiei Aliate de Control, au fost prezenți generalul-

locotenent Vinogradov, șeful de stat major al Comisiei Aliate de Control, viceamiralul Bogdenko, generalul maior de gardă Moscvitin, comandantul trupelor sovietice din București, colonelul Haitin, locotenent-colonelul Orlov, doamna comandor Skortova și comandorul Tișkin.

Au mai luat parte generalul Costin Ionașcu, șeful Marelui Stat Major, generalul Mihăiescu, comandantul militar al Capitalei, generalul Maltopol,

Foto: Mihai Egorov

Constanța (teren „Casa Ofițerilor”); ora 18.00: Gala de box - C.S. Marina și Feroviarul; ora 19.00: Muzică executată de fanfară – faleza Cazinului Constanța și parcul „Maxim Gorki”; ora 21.00: Jocuri de artificii și carnavalul bărcilor în rada portului Constanța; ora 22.30: retragera cu torțe – faleza Cazinului Constanța. Orașul și portul au îmbrăcat haine de sărbătoare. Pe toate navele comerciale și militare aflate în rada portului, de-a lungul marilor bulevarde și pe clădirile istorice ale orașului fluturau mii de pavilioane și stegulețe multicolore. La semnalul trompetului fanfarei militare, au fost arborate pavilionul și marele pavoaz. La bordul Navei-Școală *Mircea*, leagănul uceniciei marinărești, au urcat Ion Iliescu, secretar al C.C. al U.T.M., generalul-maior Gheorghe Zaharia, generalul-maior V. Ionescu, Teodor Coman, prim- secretar al Comitetului regional U.T.M. și reprezentanți ai comandamentului Forțelor Maritime Militare ale R.P.R.

Felicitându-i pe marinari în numele C.C. al U.T.M., Ion Iliescu a înmănat Steagul Roșu al U.T.M. organizației de tineret frunțase, al cărei secretar era locotenentul Ion Grecu. Generalul-maior Gheorghe Zaharia a înmănat diplome și premii în obiecte mai multor marinari frunțași.

La ora 10.00 a început parada navală. La bordul Navei-Școală *Mircea* au fost întâmpinați cu onoruri și entuziasm oaspeții de onoare ai marinarilor: Gheorghe Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica, Gheorghe Apostol, Alexandru Drăghici, Constantin Părvulescu, general-colonel Leontin Sălăjan, ministrul Forțelor Armate ale R.P.R., Petre Borilă, Anton Moiescu, vicepreședinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale, M. Florescu, ministrul Industriei Cmiei și Petrolului, Gaston Marin, președintele Comitetului de Stat al Planificării, Vasile Vâlcu, prim-secretar al Comitetului regional PR.M. Constanța, G.D. Safer, adjunct al ministrului Transporturilor și Telecomunicațiilor și Tudose Vasiliu, președintele Comitetului executiv al

Sfatului popular regional Constanța. De asemenea, a fost prezent A.A. Epișev, ambasadorul U.R.S.S. la București. Gheorghe Gheorghiu-Dej, însoțit de generalul-colonel Leontin Sălăjan și de contraamiralul Gheorghe Sandu, a primit raportul și a trecut în revistă garda de onoare. Navele de luptă, aliniate cu echipajele la front, au fost trecute în revistă de către ministrul Forțelor Armate, acompaniat de Vasile Vâlcu și de contraamiralul Gheorghe Sandu. În semn de salut, au fost trase 21 de salve de tun. Formații de avioane cu reacție au survolat portul.

Din „Dobrogea Nouă” de marți, 5 august 1958, aflăm: „*Pe nava-comandant sosesc ștafetele marinarilor militari și ale celor din A.V.S.A.P., care au străbătut mii de kilometri pe apele Republicii. Din diferite regiuni ale țării sosesc daruri pentru marinari. Se desfășoară concursurile sportive de bărci, înot, ștafetă combinată. Un deosebit punct de atracție îl constituie jocurile marinărești, concentrate în jurul bazei sportive amenajate pe o navă. Din apă apare Neptun cu cască și trident aurit. Patriarhul apelor ține o scurtă alocuțiune: «...Să începem tradiționalele jocuri sportive marinărești, pentru toți cei*

ce îndrăgesc marea. Dezlegarea fiind dată, spectatorii asistă la numeroase demonstrații palpitate, presărate cu momente de haz: luarea purcelului de pe școndru, concurs de tras la parâma cu bărcile, vânătoarea rațelor, biciclete pe apă, scafandri, nunta și pirații. După aceasta, încep jocurile marinărești onorate de zeul mărilor, Neptun. Au loc parada ambarcațiunilor, întreceri de înot, parada vaselor alegorice, demonstrații sportive, spectacole susținute de Teatrul Marinei și ansamblul ostășesc <Albatrosul>»“.

Ștafeta A.V.S.A.P., care a străbătut mii de kilometri pe apele interioare ale țării, venind de la izvoarele Mureșului și Siretului, până la Sf. Gheorghe și Jurilovca, de unde a a traversat Lacul Razelm pentru a ajunge la Constanța în ziua de 2 august, a adus mesajul de salut al membrilor organizației A.V.S.A.P. De asemenea, o delegație de sportivi ai C.C.A. a transmis mesajul sportivilor militari. Jocurile marinărești au fost deschise triumfal de către zeul Neptun. „*Bazinul portului a devenit acum o imensă scenă pe care se desfășoară un spectacol de o măreție desoebită* – consemna reporterul cotidianului local „Dobrogea Nouă”. Dintr-o parte în

Foto: Mihai Egorov

alta a portului pornesc șiruri nesfârșite de ambarcațiuni mici, care fac un ocol întregului bazin. De pe o navă ancorată în radă se dau plecările în probele de înot. Întregul bazin e străbătut într-o anumită ordine de zeci de bărci. Defilează prin fața conducătorilor partidului și statului vase alegorice militare, comerciale, ale A.V.S.A.P. și pescărești. Pe una din nave, sportivii Clubului Marina fac diferite demonstrații de box, gimnastică etc. Membrii cluburilor A.V.S.A.P. prezintă

asitenței multiplele lor activități sportive. Cu aplauze puternice au fost primite și formațiile artistice ale Teatrului Marinei Militare și ale ansamblului marinăresc „Albatrosul”. La această sărbătoare au participat cu dragoste și constructorii navali din S.N.M.C. Ei au prezentat mulțimii macheta unui frumos vas comercial. Navigatorii „NAVROM”-ului, de la D.R.N.M. au adus în cinstea Zilei Marinei R.P.R. două cifre semnificative care dovedesc munca și strădania acestui

colectiv: în anul 1957 – 100 la sută, în anul 1958 - 137 la sută plan realizat la transporturi de mărfuri și călători. Defilează în șiruri nesfârșite, alături de ambarcațiunile militare, remorchere, șalupe ale navelor comerciale, precum și flota de larg a Întreprinderii Piscicole din Constanța, printre care pescadoarele «Jurilovca», «Pălămida», «Chefalul», «Pasărea Furtunii», «Rechinul», «Nisetrul» etc. Grandoarea acestei sărbători au completat-o jocurile marinărești: sărituri la trambulină, concursul de tras la parâma cu bărcile, prinderea rațelor și purcelului la școndru, maiestuoasa demonstrație de schiuri pe apă, de acvaplane și biciclete pe apă, demonstrația curajoșilor scafandri”.

Foto: Mihai Egorov

Foto: Codruț Burdujan

Foto: Bogdan Dinu

Foto: Robert Stoian

Foto: Codruț Burdujan

Artificiile și carnavalul bărcilor au încheiat manifestările dedicate Zilei Marinei. Portul, rada exterioară și faleza Cazinoului erau străbătute de feeria pavoazelor electrice și a arcadelor luminoase. Focurile de artificii, săgețile luminoase ale proiectoarelor navelor și retragerea cu torțe au prilejuit un tablou nocturn de neuitat miilor de participanți români și străini.

Originala paradă estivală tomitană

În anul **1959**, zeci de bărci și șalupe, reprezentând diferite aspecte din activitatea marinarilor, muncitorilor portuari și pescarilor au defilat prin fața navei-comandant. O șalupă militară a remorcat un desant maritim: o plută pneumatică cu mitralieră, apoi un întreg detașament de marinari înarmați, încinși cu plute de salvare. În urma lor, un ponton a purtat corul și orchestra echipei artistice ostășești „Albatrosul”.

După parada ambarcațiunilor, o trompetă a vestit sosirea lui Neptun, zeul mărilor, care, călare pe tradiționala balenă, a trecut în revistă navele. Neptun a fost primit cu mult fast la bordul navei-bază sportive, unde s-a instalat confortabil într-un tron îmbrăcat în catifea roșie și a dat încuviințarea începerii serbării nautice: parada

ambarcațiunilor, defilarea înotătorilor, concursuri de bărci și de înot, sărituri de pe trambulină, celebrele sărituri comice, turnirul bărcilor, în care luptătorii înarmați cu sulite și scuturi s-au străduit să-și arunce în apă inamicii, purcelul la școndru și vânătoarea de rațe.

După mai bine de două ore de bună dispoziție și divertisment, Neptun s-a retras cu aceeași balenă, salutat de sirenele tuturor navelor.

Seara, spectacolul a continuat pe faleză cu jocuri de artificii, carnavalul bărcilor și retragerea cu torțe, care a încheiat Ziua Marinei R.P.R.

Din anii ‘**60**, manifestările au dobândit vădite accente propagandistice, în detrimentul încărcăturii spirituale ortodoxe. Acestea includeau conferințe despre semnificația Zilei Marinei, susținute de către ofițeri și propagandiști în întreprinderi și în garnizoanele de marină, înmânarea de către delegațiile de marinari a unor machete de nave, în adunări festive organizate la Palatele Pionierilor, adunări publice și întâlniri ale marinarilor cu pionieri și utemiști frunțași în producție, organizarea vizitării de către aceștia a Navelor-Școală *Mircea* și *Libertatea* și ieșiri pe mare cu acestea. În cadrul ceremonialelor organizate cu prilejul Zilei Marinei, secretari ai organelor centrale de tineret precum Petre Gheorghe, Constantin Cârțână, Ion Cârcei, Nicolae Roman ș.a. înmânau Steagul Roșu al C.C. al U.T.M., ulterior Drapelul de Onoare al C.C. al U.T.C., și diplome de onoare organizațiilor și tinerilor marinari frunțași în pregătirea pentru luptă și politică.

O dată cu ingerința organelor politice în orchestrarea acestor manifestări, semnificația creștină a sărbătorii marinarilor români a fost substituită cu cea mitologică. Astfel, participarea zeului Neptun, în calitate de patron al întrecerilor și jocurilor marinărești, a devenit o constantă a programelor serbărilor tradiționale organizate cu prilejul Zilei Marinei.

1963. La ora 10.15, Neptun, zeul mărilor, îmbrăcat într-o mantie de catifea albastră, presărată cu stelute argintii, a sosit pe fidela-i balenă și de pe tronu-i rezervat, a dat cu tridentul semnalul de începere a jocurilor marinărești. A urmat programul de demonstrații sportive și

marinărești: ștafeta navală, formată din mai multe schimburi; puiuri transportând înotători, care la un semnal au sărit în apă predând ștafeta scafandrilor ușori; aceștia, înotând sub apă, au dezlegat de la fund balizele pe care le-au pescuit bărcile de 10+1 și, în sfârșit, bărcile au predat ștafeta ultimului schimb - marinarii care au arborat pe porticul plutitor stegulețe marinărești și tricolore; demonstrația înotătorilor care au format pe suprafața apei inițialele P.M.R. și R.P.R.; concursurile de bărci de 10+1 și 6+1; săriturile de la trambulină, purcelul la școndru și demonstrația scafandrilor grei; hora rațelor și parada ambarcațiunilor cu vele.

Seara, navele au aprins marele pavoaz electric, după care au urmat carnavalul bărcilor și jocuri de artificii.

Din gazeta ostășească „Flota Patriei” de joi, 7 august **1969**, spicuim: „Însoțit de o escortă de ambarcațiuni marinărești și de elicoptere, în sunete de sirene și explozii de petarde, pe o uriașă balenă și-a făcut apariția zeul Neptun. Acesta patronează simbolic serbarea marinărească. După impresionanta defilare a navelor alegorice (șalupe «Rândunica», crucișătorul «Elisabeta», monitorul «Lahovary», bricul «Mircea»), au evoluat marinarii (concursul de tras la rame, ștafeta marinărească, purcelul la școndru, hora rațelor, sărituri la trambulină). Marinarii înotători înscriu cu trupurile lor vânjoase, pe suprafața apei, inițialele atât de dragi nouă, R.S.R. și P.C.R., precum și cifra XXV - împlinirea sfertului de veac de la eliberarea patriei. În suita de manifestări demonstrative s-a înscris și defilarea platformei alegorice cu ostași care au prezentat momente din timpul desfășurării unor activități de pregătire de luptă caracteristice specialităților de marină (semnalizatori, radiotelegrafiști, artileriști, rachetiști, mineri dragori și torpilor, scafandri). În încheierea programului a evoluat pe o platformă cunoscuta formație artistică «Albatrosul»”.

În nocturnă, aprinderea marelui pavoaz, jocurile de artificii, retragerea cu torțe și programul fanfarei militare au completat festivitățile consacrate sărbătoririi Zilei Marinei R.S.R.

Din anul **1970**, la Constanța s-au organizat, timp de două săptămâni,

„Serbările Mării”, care culminau cu Ziua Marinei. Concursul de grație și frumusețe „Miss Litoral” era una din atracțiile tineretului și nu numai. Programul s-a diversificat și au apărut probe noi, precum desantul infanteriștilor marini, turnirul bărcilor, ștafeta nautică, parada ambarcațiunilor alegorice, salturile din elicopter, schi nautic, platforme alegorice cu scene din pregătirea pe specialități a marinarilor, acrobații aeriene, platforme cu aparate și numere de gimnastică, înscrierea pe apă de către înotători a inițialelor partidului și ale țării (P.C.R., R.S.R.) sau cifre aniversare ale unor evenimente politice, carnavalul nautic al măștilor etc. Lor li s-au adăugat *Botezul la Ecuator*, *Pescarul amator*, *Comoara piraților*, demonstrații ale navelor de stins incendii ș.a.

Momentul solemn al arborării pavilionului și marelui pavoaz a fost dintotdeauna acompaniat de intonarea Imnului de Stat și cele 21 de salve de salut tradiționale.

„*Duminică, 2 august 1981, în portul de agrement Tomis s-au desfășurat manifestările prilejuite de Ziua Marinei Române - aflăm din paginile cotidianului constănțean „Dobrogea Nouă” de marți, 4 august 1981. După apariția, la bordul navei împodobite cu marele pavoaz, a zeului Neptun, au avut loc demonstrații de înot, sărituri de la trambulină, gimnastică acrobatică, întrecerile ambarcațiunilor cu rame, evoluțiile scafandrilor și schiorilor nautici, susținute de membri ai asociațiilor sportive portuare și de studenți ai Institutului de Marină „Mircea cel Bătrân”.*

Spectacolul oferit oaspeților litoralului și invitaților a continuat cu Botezul la Ecuator, Pescarul amator, Comoara piraților, capturarea purceilor la școndru, hora rațelor, întrecerile micilor hidrobicicliști, parada velierelor, demonstrațiile navei de stins incendii și focurile de artificii.

La început de secol XXI

Din anul 1990, o dată cu revenirea la tradiție prin celebrarea Zilei Marinei Române la Sărbătoarea Sfintei Marii - Praznicul Adormirii Maicii Domnului, organizatorii, atât la Constanța, cât și în

Foto: Eugen Mihai, TPA

celelalte orașe-porturi maritime și fluviale, au reintrodus în programele serbărilor elemente tradiționale cât și probe noi, în consens cu specificul local și preferințele publicului spectator al noului mileniu.

Astfel, printre elementele de noutate se numără aterizarea parașutiștilor la punct fix, lansarea scafandrilor de luptă de pe vedete și din elicopter, recuperarea unui scafandru aflat în dificultate, executarea unui desant de către infanteriștii marini, respingerea atacului aerian asupra navelor de suprafață, lansări de torpile, demonstrații de lupte și carate și nu în ultimul rând, atractivul spectacol al fanfarei militare, cu *french cancan* și majorete.

La Constanța, manifestările au avut loc atât pe terasa Comandamentului Marinei Militare/Statului Major al Forțelor Navale, respectiv Comandamentul Operațional Naval (Comandamentul Flotei de astăzi) cât și pe platforma portuară, în perimetrul danei de pasagere și a Farului „Carol I”.

Pentru a da o încărcătură cuvenită acestui regal marinăresc, Liga Navală Română și Muzeul Marinei Române organizează anual, în perioada 15 iulie - 15 august, sub genericul „*Luna spiritualității marinărești*”, o atractivă suită de manifestări cultural-științifice

și competiții nautice, dotate cu premii, dedicate îndeosebi tinerilor și turiștilor litoralului românesc.

În anul 2005, Ziua Marinei Române s-au desfășurat sub semnul sărbătoririi a 145 de ani de la constituirea Marinei Militare moderne, respectiv unificarea, la 22 octombrie 1860, de către domnitorul Alexandru Ioan Cuza, a flotilelor Moldovei și Munteniei într-o singură structură, denumită inițial Corpul Flotei.

An de an, Statul Major al Forțelor Navale, împreună cu Autoritatea Navală Română, Compania Națională Administrația Porturilor Maritime S.A. Constanța navale, companiile de navigație particulare, Liga Navală Română și alți parteneri de pe paltforma portuară oferă publicului și oaspeților litoralului românesc o suită de manifestări tradiționale care culminează, la 15 august, cu regalul Zilei Marinei Române, sărbătoare centenară de care se bucură, alături de slujitorii apelor, românii de pretutindeni.

Concepută de la început ca serbare națională, sărbătoarea marinarilor atrage atenția în fiecare an, prin programul său deosebit de atractiv și pitoresc. În această zi i se oferă asistenței un adevărat regal scenic, alcătuit atât din momente sobre precum ceremonialul militar al întâmpinării oficialităților, arborarea pavilionului și a marelui pavoaz, în acordurile Imnului național și pe fundalul celor 21 salve de salut, serviciul religios, parada navală și aviatică, defilarea Gărzii de onoare cât și din momente specifice vieții și tradițiilor marinărești.

În fiecare an Ziua Marinei este sărbătorită cu fast în toate orașele-port, indiferent că este vorba de Constanța, Mangalia, Tulcea, Brăila, Galați etc, programul activităților adaptându-se de fiecare dată specificului local.

Competițiile, jocurile și surprizele marinarilor, regizate și puse în scenă, pe apă și pe uscat, spre deliciul spectatorilor, sunt nelipsite din programele alcătuite din timp de organizatori pentru a da farmec și culoare unei sărbători care este deopotrivă a țării, a orașelor-porturi și a Marinei. ■

Foto: Robert Stoian

Ochiul Flotei

15 august 1974, Constanța, Ziua Marinei Române.
Aspect de la festivitățile organizate de Ziua Marinei Române la Constanța. În prim plan,
macheta vechiului bric, *NS Mircea*, care s-a aflat în serviciul Marinei Militare Române
între 1882-1944; în plan secund, actuala *Navă Școală Mircea*.

▲ **15 august 1974, Mangalia, Ziua Marinei Române**

Replica monitorului *Lahovary*, construit în anul 1907, în avanportul Mangalia, la Ziua Marinei Române.

◀ **15 august 1974, Mangalia, Ziua Marinei Române**

Defilarea navelor de epocă, în rada portului Mangalia, la festivitățile dedicate Zilei Marinei Române. Replica liburnei romane, întruchipând evoluția mijloacelor tradiționale de navigație.

◀ **15 august 1976, Mangalia, Ziua Marinei Române**

Jocuri marinărești, trasul la parâmbă - probă de îndemânare și vitalitate marinărească - între militari din Brigada de Vedete din garnizoana Mangalia.

▲ **15 august 1990, Constanța, Ziua Marinei Române**

Sosirea triumfală a Zeului Neptun, pe spinarea unei balene, pentru a da startul întrecerilor marinărești în portul turistic Tomis, la Ziua Marinei Române.

► **15 august 1974, Mangalia, Ziua Marinei Române**

Concursul de bărci cu rame, 10+1, la festivitățile organizate de Ziua Marinei Române pe lacul Mangalia.